

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Izjava Sv. Pribečevića ob desetletnici ujedinjenja

Glavno glasilo največje vladne stranke napoveduje boj do skrajnosti — Sumljiv molk na nasvete poloficijnega francoskega in angleškega tiska — Aca Stanojević dvoobrazni Janus — Popolna brezdelnost sedanje Narodne skupščine — Samo politika velike koncepcije in reorganizacija države more dovesti do zboljšanja razmer

— Zagreb, 30. novembra. Po večerajšnji seji vodstva KDK, na kateri se je razpravljalo o internih zadevah KDK, je popoldne Svetozar Pribečević sprejel novinarje, ki jim je med drugim izjavil:

Opazilo se je, da je beograjski tisk popolnoma zamočal znane članke »Tempta« in »Timesa« o razmerah v naši državi. Njemu so važnejši različni incidenti, ki jih vpirajo slučajni napoli pismeni ministri v Beogradu, kakor pa senzacionalni članki organov svetovnega javnega mnjenja. Ti članki so vsekakor memento velike zapadne demokracije na naslov sedanjih oblastnikov v Beogradu. V Beogradu se je začel odmev teh članov v glasilu radikalne stranke »Samouprava«. Skoro v istem času, kakor so omenjeni članki v »Timesu« in »Temptu«, je zagledal luč članek pod naslovom »Dvanajsta je ura«. V tem članku se goji o borbo do konca voditeljem KDK in vsemu narodu, ki ga predstavlja KDK.

»Tempta« in »Times« opozarjata beograjske oblasti na potrebo, da se uredi razmere v Jugoslaviji, da se organizira država na podlagi ravnopravnosti in enakosti in tako zajamči notranji mir v državi. Naša država je zaveznica Francije, toda Francija ne potrebuje zaveznce, ki je na znotraj razvrstena in nesposobna za zunanje akcije. Zato tudi polslužbeno glasilo francoskega zunanjega ministra daje zelo odlične nasvete Beogradu, naj podvzame potrebne korake za rešitev velikega spora v naši državi. Istočasno pa glasilu največje stranke v Srbiji, ki je največja zaradi tega, ker je policiji najljubša, govori o vnetih možganih voditeljev KDK, ki da so započeli novo borbo in s katerimi se mora izbojevati do konca boj, v katerem bo končno odločil tisti, ki bo močnejši.

Glasilo glavne vladne stranke v Beogradu torej proglašava pravico močnejšega iz srednjega veka ter napoveduje borbo do konca, kakor je to delal Viljem II. 1914 v svojih norih govorih, s katerimi je grozil veliki zapadni demokraciji, zlasti pa Franciji.

Razume se, da delamo za take izjave in članke glavnega glasila radikalne stranke odgovornega šefa te stranke Aca Stanojevića. Ne gre, da Aca Stanojević igra vlogo Janusa s dvema političnima obrazoma, ko se na eni strani smehljiva Hrvatoma in jim obljublja sporazum, na drugi strani pa napoveduje boj do konca. G. Aca Stanojević menda ne bo smatral voditelje KDK za tako naivne, da bodo verjeli, da bi glavno glasilo radikalne stranke moglo in smelo tako pisati, ako ne bi v vodstvu stranke imelo zaledja za svojo pisavo. Če pa glasilu radikalne stranke more tako pisati tudi brez tega zaledja, potem je Aca Stanojević nekvalificiran za vsako akcijo. Če ne more napraviti reda v svoji stranki, kako ga naj napravi v državi?

Potrudinali se bomo vsekakor, da bo tuji svet zvedel, kako glasilu glavne vladne stranke v Beogradu piše in kakšne misli razvija v istem času, ko veliki svetovni tisk zahteva, naj se nekoliko razhlade vneti možgani šefov te stranke ter zaustavijo na potu, ki neizogibno vodi v katastrofo.

V nadaljni svoji izjavi se je Svetozar Pribečević bavil z delom okrnjene Narodne skupščine, ki ničesar ne dela in sploh ni sposobna za nikakovo delo. Demokrati se nekaj upirajo in zdi se, kakor da iščejo vprašanje, vsled katerega bi napravili krizo. Katerikoli za-

konski predlog se predloži Narodni skupščini, se mora kot nepopoln in nesposoben odgoditi. Grolov zakon o osnovnih šolah je izzval tak vihar, da se o njegovi kodifikaciji ne more niti misliti. Vsak minister pa se zagovarja, da predloženi zakon ni njegov, in da je glavne odstavke prevzel od svojih prednikov. Doslej še ni bilo zakona, iz katerega bi minister, ki ga je predložil, napravil vprašanje.

V prometu je nastala taka desorganizacija, da je sploh nevarno potovati. Vsak potnik mora prej napraviti oporoko, predno gre na pot. In kar je glavno, ne izziva to nikake emocije v krogih vladnih strank, niti v Beogradu. Ljuba Davidović od leta 1924 dalje ne prestanto spravlja na površje vprašanje zakona za pobjanje korupcije, ki se nikakor ne more roditi. Vse, kar je doslej dosegel, je bilo to, da je njegov strokovnjak za korupcijo Dragutin Pečić, bivši minister in narodni poslanec, izdelal nekaj zakonski predlog za pobjanje korupcije. Na tem predlogu pa so se nabrale že debele plasti prahu, ker nikakor ne more priti na dnevni red Narodne skupščine. G. Davidović je zaledil dva konja, zakon o korupciji in zakon o dalmatinskem agraru, da bi si v javnostni pridobil izgubljeni

ugled. Toda med ljudstvom nihče ne smatra tega za resno in njegova akcija se takšna tako, kakor zasluži. To so samo malenkostni strankarski manevri. Splošnega položaja ne bodo izpremenili nobeni zakoni, ki jih sprejme sedanja Narodna skupščina.

Samo politika velike konstrukcije in velikega sloga, ki ji je cilj reorganizacija države na podlagi enakosti in ravnopravnosti, kakršno nasvetujejo naši veliki prijatelji na zapadu, more preprečiti veliki katastrofalni spopad, ki se razvija v naši državi. Gospoda v Beogradu seveda ne sme pozabiti, da ne gre samo za hrvatsko vprašanje, kakor to naivno misli, marveč da gre za reorganizacijo cele države in za zadovoljitev vseh krajev in pokrajin v državi.

Naša desetletnica bi se morala praznovati z mirom v državi, z ustvaritvijo zadovoljstva med narodom, z velikimi kulturnimi, socialnimi deli in reformami. Vlada v Beogradu pa se igra skupščino navideznega zakonodajnega dela, v vprašanju pomirjenja duhov pa ni pripravila niti najmanjšega. Pripravila ni niti predlogov o amnestiji vsaj političnih krivcev. Nasprotno, ječe se polnijo z novimi političnimi krivci.

Morilec Cena bega umorjen v sodni dvorani

Albanska krvna osveta pred očmi sodnikov

Danes se je začela pred praško poroto razprava proti morilcu Cena bega. — Med razpravo je bil morilec ustreljen od nekega Albanca. — Po nesreči je bil umorjen tudi neki italijanski novinar

Praga, 30. novembra ob 13. Danes se je pričela pred praškimi porotnimi sodiščem razprava proti morilcu bivšega albanskega poslanika v Pragi Cena bega, ki je bil predtem poslanik v Beogradu. Morilec Alcihiad Bebi se je vedel pred sodiščem skrajno drzno in izzivalno. Med drugim je hotel nalagati sodišče, da še ni star 20 let, tako da bi torej ne mogel biti na smrt obsojen. Razprava se je vršila v italijanskem jeziku s pomočjo tolmača.

Ob 11. je predsednik odredil odmor. V tem hipu je skočil iz publike okrog 30 let star mož, planil proti obtožencu, ki je sedel na zatozni klopi med dvema stražnikoma, ter oddal na njegovo iz velikega vojaškega samokresa sedem streliv. Po prvih štirih streljih, ki so zadeli Bebija v glavo in prsa, se je ta zgrudil na tla. Atentat je nato oddal še na tleh ležečega Bebija tri strele. Bebi je bil na mestu mrtve. En strel je v trenutku, ko je Bebi padel na tla, zgrešil cilj in zadal v bližini sedečega italijanskega novinarja Adriana del Vecchia, poročevalca tržaškega »Piccola«. Tudi ta je bil takoj mrtve.

V dvorani je nastala strahovita panika. Občinstvo je v strahu drlo proti izhodu, kjer je bilo v gneči več ljudi pohojenih. Med porotniki je padla neka ženska v nezavest, nekemu drugemu porotniku pa so v gneči zlomili roko. Atentatorja so šele pozneje, ko se je razburjenje nekoliko poleglo, razorožili in aretirali.

Atentator doslej ni hotel izjaviti ničesar in ni povedal niti svojega imena. Ugotovljeno je le toliko, da je bivši sluga brata umorjenega poslanika Cene bega. Gani bega, in sedaj šofer albanskega poslanstva v Pragi. V Pragi je izzval umor v sodni dvorani veliko razburjenje. Vsaj listi so izdali posebne izjave.

Senzacionalni aretaciji v Zemunu

— Beograd, 30. novembra. Zemunska policija je aretirala go. Alico Kiš, ženo odrednega ravnatelja v tovarni »Ikarus« v Zemunu. Razen nje so aretirali še neko damo iz visoke družbe, katere ime pa se čuva še v tajnosti. Obe dami sta bili aretirani, ker sta zapleteni v znano letalsko in vohunsko afero Diniča v Novem Sadu, ki zavzema čimdalje večje dimenzije.

Audijenca skupščinskega predsedstva

— Beograd, 30. novembra. Danes dopoldne je bilo sprejeto od kralja v audijenci predsedstvo Narodne skupščine z Ilijo Mihajlovićem na čelu. Sicer ni bilo nobenih posebnih političnih dogodkov. Zunanji minister dr. Voja Marinković, ki je bil bolan in ni dalje časa prihajal v svoje ministrstvo, je prišel danes dopoldne prvič v svoj kabinet.

Ob desetletnici ujedinjenja

Deset let je poteklo, odkar je bilo v Beogradu slovesno proglašeno ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno narodno državo. Vse oči so bile tedaj uprte v Beograd, z navdušenjem so pozdravljale množice akt tedanjega regenta Aleksandra, s katerim je proglasil ujedinjenje, in nade, ki smo jih takrat gojili, so bile velike.

Dobili smo svojo narodno državo, v kateri smo mislili, da bomo dobili z gotovostjo vse pravice, narodne in socialne, ki gredo vsakemu državljanu v moderni in demokratični državi.

Rešili smo se stoletnega suženjstva pod tujo dinastijo in nemško premočjo in postali smo samostojen državni narod. Kot dobri državljani praznujemo v svojih srcih praznik desetletnice osvobodjenja, ker vemo, da je Jugoslavija potrebna, čeprav nismo zadovoljni z njeno ureditvijo in razmerami v njej tako, kakor bi želeli in kakor smo vse to pred desetimi leti pričakovali.

Izven Jugoslavije ni življenja za Srba, Hrvata in Slovence, in prav zato, ker hočemo, da bodo enkrat združeni v njenih mejah vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, zahtevamo in želimo, naj postane tako močna, da bo lahko zaščitnica vsem našim rojakom, ki žive še izven njenih mej in katerih združitev z nami mora čim prej postati naravna posledica.

Deset let skupnega državnega življenja je kratka doba, v kateri pa smo doživeli kljub temu mnogo. Doživeli smo žalostne in vesele dogodke, in gotovo nas, ki smo od nekdaj branili idejo edinstva vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev proti vsem zunanjim in notranjim nasprotnikom, boli, da ne moremo desetletnice ujedinjenja praznovati v tistem razpoloženju, ki smo ga ves čas do letos pričakovali s tolikimi upi.

Močna država mora temeljiti samo na točnem izvrševanju načel popolne ravnopravnosti vseh njenih državljanov, od katerih mora vsakdo sam zase občutiti, da mu je država pravična mati in da more vedno računati na njeno zaščito. Le v tem primeru bo tudi vsakdo pripravljen braniti jo v vseh nevarnostih, ker bo čutil, da brani svoje lastne pravice in koristi.

Zato smo odločni nasprotniki vsake hegemonije v naši državi, vsake nadvlade enega nad drugim, vsakega zapostavljanja v pravicah, ki se ne sklada z demokratičnim mišljenjem sodobnega civiliziranega človeštva. Zato smatramo dogodek od 20. junija v Narodni skupščini kot najstrašnejši udarec tisti ideji edinstva, ki mora temeljiti na popolnem demokratizmu. Od sodelovanja v državni upravi je izključena ogromna večina jugoslovenskega prebivalstva, kar je nedvomno v veliko škodo celokupnosti.

Tisti, ki se upirajo upostavitvi normalnih demokratičnih razmer v naši državi, so njeni največji nasprotniki. Če ne bo ustrezno zahtevam Hrvatov in ostalega prebivalstva, ne moremo imeti močne države na zdravi demokratični podlagi. Ako ne praznujemo toletnice osvobodjenja in združenja na zunanji s strani s takim stajanjem in navdušenjem, kakor bi lahko, potem so krivi tega samo ljudje, ki so jim koristi skupnosti preveč briga.

Nad bodočnostjo Jugoslavije ne obupujemo, ker je gotovo, da bodo zmogle ideje, za katere se borijo že od nekdaj vsi pošteno in iskreno misleči Jugoslaveni, ideje popolne enakopravnosti in vseh državljanov. Tisti, ki se upirajo, se bodo morali prej ali slej umakniti.

Zgodovina nam je najboljša jamstvo, da je zmaga popolne demokracije neizogibna. Zato tudi trdno pričakujemo, da bo naša komaj 10 let obstoječa Jugoslavija doživela novo vstajenje, in v tem smislu tudi praznujemo njeno 10letnico.

Ali bodo trgovine v nedeljo odprte?

Trgovski gremij v Ljubljani je te dni objavil, da bodo trgovine na Miklavžovo nedeljo odprte. K temu nam poroča danes Zveza privatnih nameščencev:

Danes dopoldne je bila pri g. velikem županu deputacija Delavske zbornice in Zveze privatnih nameščencev v zadevi odpiranja trgovin na Miklavžovo nedeljo. G. veliki župan je deputaciji izjavil, da on ni dal dovoljenja za poslovanje v nedeljo in da bi moral gremij trgovcev to vprašanje urediti sporazumno z nameščenci. Zato bo pozval gremij, naj prekliče svoje obvestilo članom, ali pa poskuša še naknadno doseči sporazum z nameščenci. Predstavnik nameščencev je tak sporazum po že izvršenem dekretiraju s strani gremija trgovcev v naprej odklonil in zahteval, da se izvrše zakonski predpisi. G. veliki župan je izjavil, da bo v takem slučaju dal policiji nalog, da ne dopušča v nedeljo odpiranja trgovin.

Tako se glasi sporočilo Zveze privatnih nameščencev. Nujno potrebno je, da se ta zadeva še danes definitivno uredi, da ne nastane v nedeljo zmeda, ki bo enako mučna za obe prizadeti skupini kakor tudi za javnost.

Aca Stanojević konferira

— Beograd, 30. novembra. Predsednik radikalne stranke Aca Stanojević je imel danes dopoldne daljšo posvetovanje s svojimi ožimi strankarskimi prijatelji v hotelu »Paris«. Člani glavnega odbora zatrjujejo, da bo Aca Stanojević nadaljeval akcijo za prehod iz sedanjega političnega položaja, ki se nahaja na mrtvi točki.

Zdravstveno stanje angleškega kralja

— London, 30. novembra. Davi objavljeni komunikacije o kraljevem zdravstvenem stanju pravi, da je kralj prebil minulo noč dokaj mirno. Nekaj časa je tudi trdno spal, kar ga je zelo osvežilo. Vročina je nekoliko popustila. Vnetje rebrene mreže se razvija normalno, vendar pa ni nevarnosti, da bi se znova razširilo. V ostalem je kraljevo stanje neizpremenjeno. Zdravniki so prepričani, da je kralj krizo preстал ter da je na potu okrevanja. Če ne nastopijo nikake komplikacije, je upati, da bo v par tednih že lahko zapustil posteljo. Valski princ je davi sporočil, da je dospel na vojni križarki ter da hiti proti domu. V Brindisiju se bo izkrcal ter bo z letalom nadaljeval potovanje, da prispe čimprej k bolniški postelji svojega očeta.

Srbske oblastne skupščine proti samovolji ministrov

— Beograd, 30. novembra. Oblastna skupščina v Valjevu je soglasno sprejela resolucijo, v kateri izraža solidarnost s sklepi niške oblastne skupščine ter zahteva od vlade zaščite proti samovolji posameznih ministrov, ki se je zlasti pokazala o priliki nastopa Dragiše Cvetkovića proti članom oblastne skupščine v Nišu.

Kakor poročajo iz Niša, se je sredi tamkaj vršila seja oblastne skupščine, na kateri je skupina ministra Cvetkovića ostala v manjšini ter je skupina pristašev Nikole Uzunovića dobila znatno večino 20 glasov.

Zopet neurje v Italiji

— Rim, 30. novembra. Sinoči je razsajalo nad južno Italijo zopet strahovito neurje. Najhujše je prizadela provinca Viterbo, ki je popolnoma uničena. Orkanu je sledil dve uri trajajoč naliv, ki je povzročil velike poplave. Oljni nasadi so uničeni, kosterje in drugo dreve pa je vihar lomil kakor slamo. V selu Grandu se je porušilo več hiš, pri čemur je bilo par ljudi ubitih. Vas Vignale je pod vodo. Vihar je dobesedno odnesel skupino barak, kjer so bila zasilna stanovanja. Najprej je odtrgalo strehe, nato pa je veter podrl še stene in posamezne deske in tramovje razmetal daleč po okolici.

DANES VSI NA TELOVADNO AKADEMIJO SOKOLA I. NA TABOR! — ZACETEK OB 20. URI.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.85, Berlin 13.545—575 (13.56), Bruselj 0—7.9122, Budimpešta 9—9.921, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985—8.015 (8.—), Newyork 56.78—58.98 (56.88), Pariz 0—222.47, Praga 168.27—169.07 (168.67), Trst 296.98—298.98 (297.98).

Efekt: Celjska 158.0, Ljublj. Kred. 129.—0, Prastediona 920.—0, Kreditni zavod 175.—0, Veveč 110.—0, Ruše 260—280, Stavba 56—0, Šešir 105.—0.

Les: Tendence nespremenjena. Zaključnih je bilo 5 vag. neobrobjenih plohov. Dež pridelki: Tendence za žito nespremenjena. Zaključen 1 vag. pšenice.

ZAGREBSKA BORZA.
V prostem prometu so notirali: Dunaj 800, Berlin 13.56, Milan 297.98, London 275.94, Newyork 56.88, Pariz 222.50, Praga 168.67, Curih 1095.6.

Efekt: Vojna škoda 488.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73, Budimpešta 90.55, London 25.1825, Newyork 519.05, Pariz 20.295, Milan 27.1925, Berlin 123.75, Praga 15.88.

NOVINARSKI KONCERT - 1. decembra - hotel Union

predprodaja vstopnic danes do 18. v Matični knjižarni, Kongresni trg in jutri od 10. do 12. in od 16. dalje v »Unionu«.

Razkrinkana klerikalna demagogija

Kdo je odgovoren za predlog zakona o osnovnih šolah? — Hujskanje klerikalnega tiska proti učiteljstvu. — Vpliv naprednega tiska na sklepe dr. Koroščeve vlade.

Vlada, v kateri sodeluje SLS že dve leti, je sestavila osnutek zakona o osnovnih šolah ter ga predložila Narodni skupščini v odobritev. Predno je bil predložen Narodni skupščini, ga je odobril ministrski svet in na podlagi te odobritve je dobil tudi kraljevo povelje, s katero je mogel biti šole predložene Narodni skupščini.

Dr. Korošec je predsednik vlade in od njega je v prvi vrsti odvisno, kateri in kakšni zakoni se predlagajo Narodni skupščini v razpravo in odobritev, ker sestavlja predsednik Narodne skupščine dnevni red njenih razprav skupaj z njim. Za predložitev novega osnutka zakona o osnovnih šolah je imel dr. Korošec dovolj časa in s njim vred tudi drugi predstavniki SLS. Novi osnutek zakona o osnovnih šolah je bil izdelan deloma tudi v sporazumu z organizacijo učiteljstva UJU, v kateri so članje tudi pristali SLS in se je popolnoma depolitiziral.

In vendar je našlo klerikalno časopisje v tem zakonskem osnutku, za katerega ni odgovoren nihče drugi, nego vlada, v kateri sedi največji Slovenec in šef SLS dr. Korošec kot predsednik, povod za gonjo proti naprednjakom.

V osnutku stoji namreč tudi določba, ki pravi, da poučujejo v vseh učnih predmetih osnovne šole redoma državni učitelji, in ako v katere šoli ni učitelja one vere, kateri pripadajo učenci, poučuje verouk duhovnik. To določbo, ki ga določa prosvetni minister na predlog pristojnega duhovnega oblastva.

To določbo, ki je bila vstavljena v osnutek z vednostjo in odobritvijo predsednika vlade dr. Korošca, čegar podpis tudi nosi, proglašajo sedaj klerikalni tisk kot delo »protikršćanskih elementov in »Domoljub« piše celo, da so slovenski liberalci zopet enkrat dobili priliko pokazati sovraštvo do katoliške vere in cerkve, v Beogradu pakira dr. Korošec s frazami in je njihov zaveznik, doma pa dolže klerikalni liberalci za njegovo delo, za osnutek zakonov, ki jih sam podpisuje in predlaga Narodni skupščini v odobritev.

KDK ne sodeluje v parlamentu, kar proglašajo klerikalna stranka iz raznih razlogov za veliko napako. »Domoljub« pa laže, da so »liberalci« poslali v Beograd zahtevo, naj se v novi zakon sprejme določba, da duhovnik ne sme več prestopiti šolskega praga in da naj krščanski nauk poučuje učitelj. Klerikalci so odstranili iz prosvetnega ministrstva tudi vse nevrhovne jim ljudi in postavili na njihova mesta svoje partizane, sedaj pa vpiljejo, da so »slovenski liberalci« krivi novega osnutka zakona o osnovnih šolah.

V ostalem določba, da naj poučuje v šoli tudi verouk učitelj, ni ničesar novega, ker je veljala že doslej v Srbiji. Ako je dr. Korošec pristal kot zaveznik radikalov, da se ta določba razširi tudi na ostale pokrajine naše države, je odgovoren on sam, ker se naš učitelj pač posebno ne potegujejo za novo breme, ki jim ga naklada.

»Domoljub« tudi piše: »Vrhu tega zahtevamo ti gospodje žerjavci, da naj ljudstvo zida učiteljem sijajna stanovanja — menda zato, da bodo brezverski učitelji trgli otrokom vero in poštenje iz src.«

Ali čujete učitelji? Zakonski osnutek namreč pravi, da so občine dolžne dati potrebno zemljišče za šolo, šolsko dvorišče, igrališče, šolski vrt in učiteljska stanovanja, zgraditi in vzdrževati v dobrem stanju šolska poslopja, v katerih morajo biti potrebne učilnice in

delavnice, prirejene po higijskih in pedagoških pravilih, stanovanja za učitelje in siuge, nabavljati pohištvo in učila za šole, knjige in druge šolske potrebščine za siromasne otroke, dajati kurivo za šole, učitelje in šolskega slugo ter plačevati vse stvarne potrebščine za vzdrževanje šole. Vsaka kmetska občina mora imeti toliko predpisanih stanovanj za učitelje, kolikor ima šola posebnih razredov in stanovanja morajo biti v bližini šole.

Že doslej je občine večinoma same za vse to skrbeli. Uvidne občine so same poskrbele za stanovanja učiteljstva, za to, da so šole dobile potrebne učne prostore, učila itd. Kljub temu se je dogajalo in se še dogaja, da učitelj ni dobil stanovanja v občini, kjer poučuje, da mora stanovati v drugi občini in hoditi ali voziti se po uro in več daleč v šolo. Da to ne more biti v korist šolskemu pouku, je jasno. Še manj pa more biti v korist delu učitelja izven šole, ki ga šolske oblasti tudi zahtevajo od njega.

Ako se klerikalci upirajo sedaj obveznosti občin, da morajo preskrbeti učiteljem primerna stanovanja, je to samo dokaz, kolika je njihova ljubezen do učiteljstva. O »sijajnih« stanovanjih, o katerih piše »Domoljub«, seveda v novem zakonskem osnutku niti govora ni. Kaj takega bi bilo vseeno preveč pričakovati od dr. Koroščeve vlade.

Značilno pri vsem tem je pač v prvi vrsti hujskanje klerikalnega časopisja, ki je naprejeno v prvi vrsti proti učiteljstvu. Zakaj na klerikalci ne poskrbe, da bi tudi za šole in za učiteljska stanovanja skrbela država, kakor se je to godilo doslej v Srbiji in drugod? Koliko podpor pa so klerikalci že priskrbeli od strani države občinam za zidavo šol in učiteljskih stanovanj v naših krajih?

Klerikalna metoda je preveč enostavna, da bi je javnost in zlasti prizadeti ne izpregledali. Na eni strani klerikalci ne store v vlaži ničesar, da bi od države dobili zadostne prispevke za naše šolstvo, na drugi strani nalagajo samoupravam nova bremena, in končno dolže za vse »žerjavce«, kakor da bi bil ministrski predsednik dr. Žerjav in ne prečastiti g. dr. Korošec. Seveda bodo končno klerikalci še vedno kričali, da so pospeševali ljudske prosvete, svobodomiselnosti pa njeni največji nasprotniki.

Da napredno časopisje, ki samo beleži, kakšno je delo vlade, ni odšlo brez klerikalnega blagoslova pri predložitvi dr. Koroščevega šolskega zakona, je umljivo. Svoja izjavljanja namreč zaključuje »Domoljub« tako: »Kdor ni slep, tudi tu vidi, kako velik greh pred Bogom in ljudmi si nakopava tisti, ki podpira tako brezversko stranko, kot je žerjavovska ter naroča njeno časopisje.«

Za poklon, ki ga je napravil klerikalni list za poneumnevanje slovenskega vernega ljudstva naprednemu tisku, se iskreno zahvaljujemo. Priznanje, da žerjavovski tisk vpliva na sklepe celo dr. Koroščeve vlade, sprejemamo s hvalečnostjo.

V ostalem pa pričakujemo z radovednostjo, kakšno stališče bo zavzela proti novemu šolskemu zakonu, ki ga je predložila Narodni skupščini dr. Koroščeva vlada in ki ga je »Slovenec« še pred tedni proglašal kot veliko stvarno delo za ljudstvo, organizacija našega učiteljstva, Udruženje jugoslovenskih učiteljev, v kateri so organizirani tudi pristali SLS

Vinkovcu pri Vrbovcu. Služila je pri zdravniku dr. Božiču na Ilici. Bila je živahna in simpatična značaja, poštna in nepokvarjena. Ni poznala še vseh sladkosti življenja. Vendar se je nekaj pletlo v njeni mladi glavi in bogve o čem je sanjala. Bila je lepa in fantje so se radi ozirali za njo. Kljub temu je ostala sama do smrti in ni šla v smrt morda zaradi nesrečne ljubezni, kakor večina njenih tovarišic v takih primerih. Sama je tudi pred smrtjo zapisala, zakaj se je posvojila od življenja. Šla je v smrt, samo da bi časopis poročal o njenem samomoru. Pred samomorom je napisala na listek, da umira nedolžna in da želi, da pride njeno ime v časopisje. Druhih razlogov samomora ni navedla. Sirota se je zastupila s plinom.

Pozno ponoči je šel delavec Ivan Merčič po Ilici proti Kolodvorski ulici v Zagrebu. Družbo mu je delal mesar-ski pomočnik Slavko Turšič. Ko sta prišla pred gostilno »Mandalica«, sta srečala dve ženski, za katerima so koralaki trije moški. Merčič ki je korajzen fant, je nagovoril ženski, ki pa ni bila odgovorila. Oglasil se je pa eden moških, ki so stonali za njimi, ter narahlil Merčiča: Kaj ne veste, da je to moja žena, a druga moja svakinja. Merčič je nato menil, da lahko govori ali molči. Tako je nastal prepir in končno pretep. Merčič je nasprotnika udaril po glavi s tako silo, da mu je zdrobil lobanjo. Nato je zbežal na dvorišče gostilne, kjer ga je stražnik aretiral. Eichmeier, ki je hotel braniti čast svoje žene pred držnim Merčičem, ima težko rano na glavi. Odpeljali so ga v bolnico, kjer se pa še ni zavedel.

Dogodilo se je že 1. 1922. Neki Zagrebčan, ki stanuje v Ilici v bližnji pekarni, je poslal svojo 9 letno hčerko v pekarno po kruh. Deklica pa očeta ni ubogala, temveč je začela iokati. Oče se je čudil in jo vprašal, zakaj noče v pekarno. Končno je deklka povedala, zakaj se boji pekarni. V pekarni je bil zaposlen neki Fran Valčič, pekovski pomočnik, rodom iz Preka pri Zadru. Deklica je prišla vsak dan po kruh, pomočnik jo je pa vsakokrat pogledal po licu, ker je bila lepa. Nekega dne je deklko vprašal, če hoče sladkorčke. Deklica je šla za pomočnikom v sobo. Tu jo je na pohotnež vrzel na posteljo ter se začel z njo igrati. Tedaj je stopil v sobo učenec in je bil priča pohotneževga nočeta. Oče oskrnjene deklke je pomočnika ovačil državnemu oravniku. Tako je pomočnik prišel po šestih letih pred sodnika, ki so mu zaradi dosežanega neoporečnosti prisodili samo 8 mesecev ječe.

Blizu občine Orlovat v Banatu so našli na cesti v mlaki krvi ležečega kakih 24 let starega moškega. Moglo se je ugotoviti, da je ranjenec neki Andrej Bolanovič, ki je imel več težkih ran po životu. Težko ranjenega in nezavestnega Bolanoviča so odpeljali v bolnico v Bečkerek. Državno pravdnštvo v Pančevem je pa uvedlo preiskavo, da izsledi zločinca. Ker se ranjenec tudi v bolnici ni zavedel, ga niso mogli zaslišati ter bo ostal tajinstven napad na mladeniča za vedno nepojasnen. Bolanovičovo stanje je težko in bo najbrž umrl, ne da bi se zavedel.

Sokol

Naš 1 december

1918 — 1. XII. — 1928.
Za jutrišnji državni praznik je izdalo starešinstvo JSS nastopni manifest:

BRATJE! SESTRE!

Danes praznujemo prvo desetletnico ustanovitve naše kraljevine; to je veliki naš državni in sokolski praznik. Svoje poglede na minulo našega naroda, svoje misljenje glede na naš obči položaj v sedanosti in svoje stališče z ozirom na smer sokolskega dela in hotenja v bodočnosti smo točno obrazložili v svoji deklaraciji, ki smo jo razglasili vsemu svojemu članstvu, vsemu svojemu narodu in vsemu Slovanstvu dne 7. septembra t. l. na Kosovem polju. Rekli smo, da je našemu narodu najprej in najbolj treba miru in dela, da v Sokolstvu z ozirom na Slovanstvo ni kompromisa in da je Jugoslovenstvu edino mesto v Slovanstvu. Naša deklaracija je zbudila v vsakem nacionalnem srcu navdušen odmev.

Ko vam ključemo v spominu ta jasni in odločni glas jugoslovenske sokolske duše, obračamo vašo pozornost na besede velikega Tyrša, ki je z njimi odkril najjačjo zaščito narodove samostojnosti: Moč, junaštvo, delo in vztrajnost, pravost in disciplina, ljubezen do domovine, ljubezen do svobode so silo in veličina naroda! — Kažemo vam vsem vzornom pot vseh naših moralnih vrednot, ki se iztekajo iz temelja Fügnerjevega bratstva. — Ponavljamo vam vsem v razmišljanje izpoved plemenitega Francoza Ernesta Denisa: »Ni znanosti nad pravostjo, ni zakona nad resnico, ni moči nad vztrajnostjo, ni bogastva nad pravico, ni življenja nad ljubeznijo!«

To je govor našega spoznanja nalog in smotrov vsega javnega in zasebnega življenja, ki ga hočemo prepoznati s sokolskim duhom delavnosti, požrtvovalnosti, bratske ljubezni in socialne pravičnosti. Potreben nam je prepord duš in src po zapovedi nacionalne zavesti in človečanstva, potrebna nam je

vzgoja trajnih čistih značajev, vzgoja čustva odgovornosti za vsako delo in njega posledice. V tem pravcu je naše Sokolstvo delovalo vseh prvih deset let naše države samostojnosti in je vzlic vsem zaprekam, viharjem in borbam vztrajalo na stmi in trudopolni cesti, hiteč naprej k svojim idealom v službi narodove časti in slave domovine!

Ki se ob svojem delu naslanjamo na sokolsko načelo »oseba nič — celota vse«, obsojamo vsak poizkus pretresa temeljev edinstvenosti naše mlade države in pozivamo vse sinove in hčere našega naroda na čuvanje pridobitve svetovne vojne, ki so zanje trpeli in umirali stotisočih naših bratov, pozivamo jih na brambo državne neodvisnosti in svobode. Ves narod, zlasti mladino njegovo, pozivamo k sebi v lastno moč, k moralnemu življenju, k zapuosti in strpljivosti. S temelja enakosti in demokratizma se vijejo čestite naše zastave, ki hočemo od njih združiti vse zdrave in deloljubne moči naše nacije, da bomo vse bodoče veke velika in plodonosna veja Slovanstva!

Sokol živi, Sokol dela, Sokol ostane!

ZDRAVO!

Ljubljana 1. decembra 1928.

STAREŠINSTVO JSS.

Ob desetletnici obstoja naše države manifestacijski zbor Sokolstva na Taboru dne 1. decembra 1928 v Ljubljani.

Spored:

1. Godba Sokola I.: Fanfare iz opere »Libuša«.
 2. Nagovor staroste JSS brata E. Gangla.
 3. Pevski zbor Sokolov: Bože pravde.
 4. Deklamacija (moško dete): Naša zastava.
 5. Godba Sokola I.: Zovi, samo zovi!
 6. Deklamacija (naraščajnica): Naši zemlji.
 7. Pevski zbor Sokolov: a) Na Adriju! — b) Naša Marseljeza.
 8. Zabljudba novega članstva ljubljanskih sokolskih društev v roke brata saveznega staroste.
 9. Godba Sokola I. in pevski zbor Sokolov: Hej, Slovan!
 10. Razhod ob 12. uri.
- Vse članstvo z naraščajem in deco se zbere ob 10.30 na Taboru. — Za vse kroji civilni z znakom. — Razvrtitev v dvorani in razhod točno po navodilih bratov rediteljev!
- Vabljeni vsi prijatelji Sokolstva, predstavniki oblasti in narodnih organizacij!
- Zdravo!**

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA.

- Sobota, 1. dec.: »Herman Celjski«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Nedelja, 2. dec.: Ob 15. »Triglavska bajka«, mladinska predstava. Znižane cene. Ob 20. zvečer »Krog s kredo«. Izv. Znižane cene. Ponedeljek, 3. dec.: »Tajna dolgega življenja«. Red D. Torek, 4. dec.: Zaprto. Sreda, 5. dec.: Zaprto. Četrtek, 6. dec.: Ob 15. »Modri osliček Miško«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Petek, 7. dec.: »Herman Celjski«. Red C. Sobota, 8. dec.: Ob 15. »Dobri vojak Švejk«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob 20. zvečer Romeo in Julija. Izv.

OPERA.

- Slovenski teden. Sobota, 1. dec.: Ob 15. »Prodana nevesta«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izv. Nedelja, 2. dec.: »Nikola Šubic Zrinjski«. Premierski abonma. Ponedeljek, 3. dec.: Zaprto. Torek, 4. dec.: »Oedipus rex«. Izv. komične opere. Red C. Sreda, 5. dec.: »Zaljubljen v tri oranže«. Red D. Četrtek, 6. dec.: »Dalibor«. Red A. Petek, 7. dec.: »Lepa Vida«. Red B. Sobota, 8. dec.: Ob 15. »Nikola Šubic Zrinjski«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. SETJAKOVSKI GLEDALIŠKI ODER. V petek, 30. novembra: »Kraljeva visokost«. (Abonma). Začetek 20.15. V nedeljo, 2. decembra: »Kraljeva visokost«. (Izven). Začetek ob 20.

Na novinarskem koncertu, ki se vrši na večer narodnega praznika v Unionski dvorani nastopi v zadnji programni točki pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Hubada. Zbor izvaja 3 skladbe: Kot vrlo izvaja Adamičovo Volo. Mešani zbor Viole je krasna globoko občutena skladba z izredno obsežnim sopranom, ki je izšlo med vojno. Zbor slika divjo bojo vohro in konča z krasnim koralom: »Mi na se križamo oliko prižigamo, k Bogu se bližamo. Tretji zbor je Pavčičeva obdelava belokranjske narodne pesmi: Narodna ravnica. Pavčič je pripratil naroden motiv obdelal za koncert v taki obliki, ki je nima para v naši glasbeni literaturi. Na posamezne zborove glasove stavi skro »akrobatske« zahteve, in če se brezhibno ter v smislu skladateljevega izvaja, mora doseči efekt saj nam tako manjka veselih jasnih zborov. Kolikor je nam znano, se na tem koncertu prvič javno izvaja.

Pe cel Evrope je znan moški zbor moravskih učiteljev, ki velja kot eden najboljših zborov Evrope. Na raznih tekmovanjih v inozemstvu je pogostokrat prejel prvo in glavno darilo. Zbor Moravskih učite-

ljev je že večkrat koncertiral v Ljubljani, v letošnji koncertni sezoni pride v Ljubljano v soboto, dne 8. t. m. ter priredi isti večer v Unionski dvorani koncert z izredno zanimivim sporedom. Zbor vodi od njegovega postanka, to je celih 25 let, dirigent prof. Franc Vach, ki ga spremlja tudi na tej jugoslovenski turneji, ki se vrši te dni in začneja s koncertom v Beogradu. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni.

Premijera komedije »Kraljeva visokost« na Sentiakobskem gledališkem odru. Danes v petek, 30. novembra in v nedeljo, 2. decembra vprizori Sentiakobski gledališki oder krasno, velezabavno komedijo v treh dejanjih »Kraljeva visokost«. Sujet je komedije je zajet iz življenja vojnih dobilkarjev. Zakonska dvojica Parker - Jennings začenja vse, kar nima milijonov in vsaj visokega plemiškega naslova. Proti njima se spleta zarota in predstavijo »ima bivšega natakara Grand hotela Babilon za velikega kneza Georgijskega, katerega pozneje razkrinkajo kot navadnega natakara. Toda princ se legitimira kot nesrečni princ Georgijski in tako potegne celokupno londonsko družbo. — V glavnih vlogah nastopijo poleg gosp. Petroviča, še dame Gorjupova, Petričeva in Wrischerjeva in gospodje Moser, Lavrenti in Košak. — Vstopnice za obe predstavi so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka, nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu.

»Prodana nevesta« kot ljudska predstava. V soboto dne 1. decembra popoldne ob 15. se poje v ljubljanski operi Smetanova »Prodana nevesta« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Opero dirigira kapelnik g. Balatka, glavne vloge so v rokah: g. Ribčiča, gg. Rumpja, Banovca in Mohoriča. Za to predstavo veljajo znižane operne cene. Konec ob 6. uri zvečer.

Klabundov »Krog s kredo« je na sporedu spet v nedeljo zvečer. Da se omogoči dostop k tej priljubljeni predstavi tudi ubožnejšim stanovom, je gledališka uprava za nedeljsko vprizoritev cene znižala, na kar občinstvo še posebej opozarjamo. Režira g. Ciril Debevec.

Za proslavo 10letnice Cankarjeve smrti pripravila Narodno gledališče Cankarjevo dramo »Lepa Vida«, ki izza krstne predstave l. 1912 poklicno na našem odru še ni bila izvijana. »Lepa Vida« spada nedvomno med najbolj poetična in po vsebini med najboljša dela naše literature. Režijo ima g. Ciril Debevec.

Beleznica

Koledar.

Danes: Petek, 30. novembra 1928; katoličani: Andrej; pravoslavni: 17. novembra. Jutri: Sobota, 1. decembra 1928; katoličani: Narodni praznik; pravoslavni: 18. novembra.

Današnje prireditve.

Drama: Zaprto.
Opera: »Lepa Vida«.
Kino Matica: »Angel ulice«.
Kino Ideal: »Ne želim se!«
Akademija Sokola I. na Taboru. Ob 20. Prireditve v soboto.
Drama: »Herman Celjski«.
Opera: Ob 15. »Prodana nevesta«.
Kino Matica: »Angel ulice«.
Kino Ideal: »Moulin Rouge«.
Novinarski koncert v Unioni ob 20.
Slavnostna akademija Sokola Šiška ob 20. uri.
Mirja - Primorje ob 14.30 uri na igrišču Mirje.

Prireditve v nedeljo.

Drama: Ob 15. »Triglavska bajka«, ob 20. »Krog s kredo«.
Opera: »Nikola Šubic Zrinjski«.
Kino Matica: »Angel ulice«.
Kino Ideal: »Moulin Rouge«.
Akademija Sokola II. ob 20. v Realki.
Dežurne lekarne.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta, Trnkoczy, Mestni trg.
Jutri in v nedeljo: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Radioprogram

30. nov. petek: 12.30: Reproducirana glasba in borna poročila: 18.30: O gosnodinstvu, predava gđ. Cilka Krekova; 19: Francosčina, poučuje dr. Stane Leben; 19.30: Človek in Bog, predava vseuč. prof. dr. Veber; 20: E. Adamič: Eoce dlor, poje pevski zbor »Ljubljane« s spremljevalnim oddelkom godbe Dravske divizije pod vodstvom dr. Dolinarja. Nato simfonični koncert Dravske divizije: 1. Biniški: »Iz moje domovine«, koncertna uvertura na srbske pesmi. 2. Volpatti: »Rapsodija slavec«. 3. Grieg: »Peer Gynt-Suita II.« a) Rop neveste, Ingridina žalost. b) arabski ples, c) Peer Gyntov povratek v domovino. Nevhita. d) Solvejgina nesem. 4. Rahmaninov: »Prelude«. 5. Bortkiewicz: »Gavote caprice«. 6. Mouton: »Fete nipponese«. a) Entrée, b) Adagio. c) Sere-nade neppone. d) Final. 7. Čakovskij: »Marche solennelle«. 22. Poročila.

1. dec. sobota: 11: Radio-kvartet; 12: Zgodovina ujedinenja predava pr. S. Kranjčec; 12.30: Reproducirana glasba; 16: Pravlice, pripoveduje Radio-tetka. Nato poje dvoglasni zbor mestne ženske realne gimn. narodne pesmi: 17.30: Tercet »Šiška«; 18: Analiza sanj, predava dr. Bartol; 18.30: Delavska ura: O organizaciji prve pomoči zlasti pri obratnih neizodah, predava dr. Otmar Krajo; 19: Nemščina, poučuje ga dr. Pisker-nik; 19.30: Človek in Bog, predava vseuč. prof. dr. Veber; 20: Prenos novinarskega koncerta iz Uniona; 22: Poročila.

2. dec. nedelja: 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve; 11: Ga Medvedova poje Schubertove pesmi; Jazz-band; 15: Reproducirana glasba in borna poročila; 15.30: Humoriistično čtivo, pisatelj Milčinski; 16: Lahka glasba (Radio-orkester); 16.30: Preko Sibirije proti vzhodu, spominjajo vojna ujetnika v Rusiji, predava g. Grčar; 17: Lahka glasba (Radio-orkester); 18: Veseloliga; 20: Parnov večer v besedi in pesmi. 1. Parna kot človek in skladatelj, govori mag. mrd-svetnik Fr. Govekar. 2. Godba Dravske divizije izvaja Parnova dela; a) Mladi vojaki, korončica b) Pozdrav Gorenjski, valček. c) Fantazija iz dramatične romane »Stara pesem«, d) V mešanih tednih, koncertna polka. e) Rosita Bolero, španski ples, f) Intermezzo iz opere »Ksenija«, g) Uvertura k Fran Govekarjevi narodni igri »Rokovnjač«; 22: Poročila.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Mlada pustolovka. — Originalen vzrok samomora. — Obsojen pohotnež. — Tajinstven zločin.

Včeraj se je mudil Sarajevčanom na obali vojvode Stjepana nenavaden prizor. Policijski uradnik je peljal na glavno stražnico skupino razcapanih pote-puhov, ki so romali v zapor zaradi raznih deliktov. Med njimi je bilo tudi elegantno oblečeno, komaj 17 let staro dekle, ki je zardevalo od sramu in si zakrivalo obraz zdaj z rokami zdaj z robcem. Zakon pa ne pozna razlike med razcapanimi in elegantnimi zločinci. Vsaj v tem primeru je bilo tako. Roman aretirane devojke je podoben romanu njenih številnih tovarišic, ki imajo od časa do časa opravka s policijo in državnim pravdnikom. Posebnost njene-greškega je morda ta, da je kradla denar, da bi si nakupila lepih oblek in parfuma, dočim imajo številne njene sovrstnice opravka s policijo zaradi tatvine denarja, s katerim si kupijo kos kruha, ker so sestradane. 17 letno Olgo K. je ovadila policiji njena teta Ana. Izjavila je dežurnemu uradniku, da je Olga sirota brez staršev. Vzela jo je k sebi in skrbela za njo. Dajala ji je kosilo in večerjo; često je Olga pri njej tudi prenočevala. Ko je nedavno prenočevala v tetinem stanovanju, je teta opazila drugo jutro, da je v njen mali kovčeg, v katerem je imela denar, nekdo vlomil. Iz njega je izginilo 1500 Din. Vlomilca je bila Olga. Na podlagi prijave je policijski agent poiskal Olgo. Našel jo je pri neki njeni prijateljici. Obisk detektiva jo je zelo iznenadil. Še bolj je pa bila presenečena, ko jo je povabil na stražnico. Pri nji so našli čisto nove čevlje, novo obleko in nov plašč. Olga ni mogla povedati, kdo ji je dal denar za te stvari. Tatvino tetinega denarja je pa odločno zanimala. Naposled je izjavila, da ima ljubimca, ti ji daje denar. Ko so jo vprašali, kdo

je njen ljubimec, je odgovorila, da ne ve. Srečala da ga je na ulici pri parku. Spoznala sta se kar na hitro. Rekel je, da je iz Zagreba in da je zelo bogat. Nato je odvedel Olgo v park in ji dal takoj 320 Din; za ta denar je kupila vse, kar je detektiv našel pri nji. Policija ji seveda ni verovala. Olga je bila že dvakrat pred sodniki zaradi tatvine. Tudi to pot so jo obdržali v zaporu in jo izročili sodišču. Olga se je uprla v bisarni in začela kričati in otenati okoli sebe. Navzoči uradnik jo je komaj pomiril ter oddal v varstvo stražnika, ki jo je odpeljal v zapor. Med potjo v kačibico je še skušala pobegniti. Izvila se je stražniku iz rok in stekla po hodniku ter se zaletela pri vratih v drugega stražnika, ki jo je ujel.

Iz Zagreba poročajo, da se je odigrala predvčerajšnjim na Ilici nenavadna tragedija. Novine beležijo dan za dnem številne samomore. Obupanci si jemljejo življenje na vse moguče načine in iz najrazličnejših razlogov. Ženske uporabljajo pri tem najraje očetno kislino, ki se dobi v vsaki lekarni. Med strup je očetna kislina ženskam najpri-ljubljenejše samomorilno sredstvo. Navadno se tudi pri vseh samomorilcih in samomorilkah more dognati vzrok, ki jih je gnil v smrt. Beda, pomanjkanje, nesrečna ljubezen, družinski spori so navadno vzroki prostovoljne smrti. Predvčerajšnjim si je pa hotela končati življenje neka 17-letna služkinja samo zato, da bi njeno ime brali drugi v časopisih in da bi postala slavna. Te vrste samomor je dosedaj edinstven v Zagrebu. Žalosten je pa zato, ker ga je izvršila 17 letna deklka, ki prav za prav še ni vedela, kaj je življenje. Katica Katalenić je bila rojena 1. 1911 v

WIMPASSING snežni čevlji — *Pred dežjem Vas varjejo, snegom, — so zdravju v največjo zaščito. — pred mrazom še usobito —*

Za procvit in razvoj ljubljanske okolice

Povojni razvoj Ljubljane. — Velike naloge občinske uprave. — Nujna potreba velikih investicij. — Skrb za izboljšanje komunikacij v predmestjih.

Ljubljana se je po vojni kljub vsem težavam, s katerimi se je imela boriti in se mora še boriti, zelo razvila. Zgradilo se je več sto novih hiš in gotovo se bo v prihodnjih letih še mnogo gradilo, ker je pomikanje stanovanj v našem mestu še vedno občutno. Pričakovati je torej, da se bo Ljubljana še bolj razširila in zato je gotovo, da čakajo občinsko upravo še velike in težke naloge.

Po vojni je dobila Ljubljana cela nova predmestja z obširnimi stanovanjskimi kolonijami. Zraslo je vse polno novih hiš na Mirju, v smeri proti Viču, pod Rožnikom, zlasti mnogo v Spodnji Šiški in v smeri proti Posavju, gradilo pa se je tudi mnogo v šentpetrskem predmestju in v Vodmatu. Nastala je cela vrsta novih ulic in cest, ki jim je šele pred kratkim občinski svet dal imena.

Občina je imela sprito novih stanovanjskih kolonij rešiti mnoge težke probleme. Treba je bilo napraviti nove ceste, napeljati vodovod in razsvetljavo. V to svrhu je po vojni izdala že težke milijone, vendar pa še danes ni vse storjeno, kakor bi bilo želeli. Treba je samo pomisliti, da so skoro vsa predmestja brez kanalizacije, ki je zlasti potrebna v Šiški in sploh severno od proge južne železnice proti Posavju, kjer se največ zida in se bo zidalo zaradi ugodnosti tamošnjega peščenega terena. V Ljubljani bo treba zgraditi še nad 40 km novih kanalov, skoro toliko, kakor jih je že sedaj. Ker so dobila naša predmestja več novih stanovanjskih kolonij, bo treba približno 40 km novih cest in ulic. Mestno občino čaka torej v najbližnji bodočnosti izredno težak problem, ki je tem težji, ker svojih dohodkov s povišanjem občinskih doličad ne more povečati. Državni in občinski davki so namreč že toliko, da je kaj več iz ljubljanskega davkoplačevalca iztisniti skoro nemogoče.

Pripravi se seveda treba, da je mestna občina ljubljanska po vojni že mnogo potrebnih del izvršila, v kolikor so ji bila v to svrhu potrebna sredstva na razpolago. Uredile so se razne ceste in trgi, zboljšala in razširila se je javna razsvetljava, povsod se opaža velik napredek, toda kljub temu vidimo skoro na vsakem koraku, da bo treba še mnogo storiti.

Doslej je bilo največ in največjih del izvršenih sredi mesta. Ne rečemo, da ni bilo to prav, nasprotno, bilo je celo nujno potrebno, ker je v središču mesta največji promet in kjer je bilo tlakovanje cest že zato potrebno, ker velja vzdrževanje z grmozom nasutih močno prometnih cest mnogo več.

Naravno je bilo, da so bila zaradi pomikanja finančnih sredstev razna predmestja več ali manj zapostavljena v korist središča. To je bilo seveda v gotovem oziru krivično, ker plačujejo n. pr. hišni posestniki na periferiji iste občinske doličade kakor v središču.

Vsekakor je gotovo, da je postalo vprašanje izboljšanja komunikacij in raznih drugih javnih naprav v predmestjih pereče. V Ljubljani nimamo velikega kapitala, kolikor pa ga je, dobro premisliti, predno zida kako večjo hišo ali poslopje, ker je zanj to premalo rentabilno. Tisti, ki zidajo v Ljubljani, so srednji in mali sloji z majhnimi glavnimi, ki grade predvsem zato, da pridejo do lastnega stanovanja. Umevno je, da finančno šibki sloji ne morejo graditi sredi mesta, kjer so stavbišča draga in kjer so po stavbnem redu močnejše večje stavbe. Zato grade na periferiji mesta, kjer je svet cenejši in so stavbne ugodnosti večje. Gotovo bi se stavbna podjetnost teh slojev še povečala, ako bi bile v predmestju že izpeljane dobre komunikacije. Poskrbeti bi bilo seveda treba, da bi lastniki mest, kjer bi občina zgradila nove komunikacije, napravila kanalizacijo in napeljala razsvetljavo, ne podražili baš zaradi tega svojih stavbišč.

Važno je tudi vprašanje čim smotnejših tramvajskih in avtobusnih zvez predmestij s središčem mesta. Ta stvar se je sicer že premaknila z mrtve točke in se bo prihodnje leto že pričela graditi tramvajska zveza med Vičem in mestom, nakar se bo zgradila tramvajska zveza med Šiško in Ljubljano. S tem bo rešeno eno najvažnejših vprašanj razvoja Ljubljane. Načrti za to so že izdelani in kakor znano, se nameravajo sčasoma uvesti tudi nove avtobusne proge.

Za napravo tramvajске proge na Vič bo postalo aktužno tudi vprašanje ureditve Tržaške ceste, ki jo bo vsekakor treba na ljubljanskem delu nekoliko dvigniti. V Šiški je Celovška cesta že dobila hodnike, vendar pa bi bilo želeli, da bi se asfaltirali, ker je promet tu posebno velik. Kakor vse državne ceste, je tudi Dumaška cesta od železniškega prelaza dalje posebno zanemarjena. Tu ni nobene kanalizacije, niti jarkov. V kolikor iarki obstojajo, so deloma zasuti in poraščeni s travo. Tako se ob najmanjšem slabem vremenu blato z glavnega cestišča razliva preko hodnikov za pešce, ki jih še vozovi in avtomobili obrizgajo do vratu. In vendar je Dumaška cesta ena najbolj prometnih komunikacij, ki vodi razen tega na Posavje, kjer se stavbna podjetnost čim dalje bolj razvija in kamor edino se more Ljubljana svobodno razvijati zaradi

ugodnega in zdravega terena. Baje je že v načrtih stavbne urada mestnega magistrata, da se bodo hodniki na Dumaški cesti od železniškega prelaza dalje tlakovali, treba bo samo še preskrbeti denarna sredstva in akcijo čim bolj pospešiti. Upajmo, da bo to nujno delo vsaj prihodnjio pomlad končano. Vsekakor pa bo treba pritisniti tudi na državno cestno upravo, ki bi morala storiti svojo dolžnost. Naravnost sramotno je, kako slabo skrbi država za svoje ceste. Ako bi se sproti redno popravljale in posipale, bi bili stroški za vzdrževanje veliko manjši kakor pa so sedaj, ko jih puste razpadati in jih je treba obnavljati. Ti stih par vozov gramoza, ki jih nasujejo jeseni in spomladi, je odločno premalo, predvsem pa bi bilo potrebno, da si nabavi državna cestna uprava vsaj nekaj parnih valjarjev za utrđitev cest, ki jih uničuje zlasti naraščajoči avtomobilski promet. Naj bi občina ponovno posredovala, da bi državna uprava vzdrževala svoje ceste vsaj v mestnem pomerju v dobrem stanju. Saj Ljubljana od svojih davkov, ki jih plačuje v državno blagajno, drugače ne dobi skoro ničesar.

Mnogo še neurejenih cest je zlasti v Šiški, pa tudi v Vodmatu bo treba še marsikaj storiti. Nujno je tudi potrebno, da se čimprej uredi trg pred šentpetrsko vojašnico in na nasprotni strani Ljubljane Ambrožev trg. Načrti v to svrhu so menda že izdelani, zdi pa se, da manjka denarja. Vendar pa so to neodložljive zadeve, ako hočemo napraviti iz Ljubljane sčasoma letoviško mesto, ki naj bi bilo središče in regulator tujeskega prometa v Sloveniji. Ne zaostujmo, da je Ljubljana lepa samo sredi mesta, okoli Mestnega trga, pošte in Tivolija, dočim naleti človek par minut dalje povsod na kupe razvalin, smeti in odpadkov.

To so seveda nedostatki, ki se ne dajo čez noč odstraniti, toda skrbeti bo treba, da čim prej izginejo.

Kanalizacije in ureditve vseh cest ter zboljšanja raznih drugih javnih občinskih naprav pa ne bo mogoče izvršiti samo s tekočimi dohodki in tudi ne z manjšimi posojili. Najbolje bi bilo, ako bi mestna občina najela veliko inozemsko investicijsko posojilo, ki bi se amortiziralo na dolgo dobo tako, da bi za večje naprave, ki bodo služile tudi našim potomcem, plačevali vsaj deloma nasledniki in ne samo mi. Znano je, da je sedanjí ljubljanski župan v tem pogledu še sondiral teren v inozemstvu, ker doma zadostnega kapitala ni dobil. Ako se bo ta akcija posrečila v doglednem času, je upati, da se bo znanje lice Ljubljane kmalu izpremenilo.

Seveda je najtežje inozemskega posojila za občino v veliki meri odvisno tudi od naših notranjopolitičnih razmer. Tuji kapital ne gre rad v negotove razmere. Čeprav je znano, da so mnoge večje občine pri nas boljše poroki in plačniki kakor pa državna uprava.

Ljubljana je dobila po vojni moderno mestno klavnico, razširil se je vodovod, prihodnje leto bo povečana tudi mestna elektrarna, v središču mesta so bila izvršena najnujnejša tlakovalna dela, sedaj čaka občinsko upravo nadaljna naloga v modernizaciji mesta, da razširi svoje delo čim bolj na predmestja.

V zvezi s tem je potrebno, da tudi okoliške občine stori vse, ako hočemo pritegniti v Ljubljano tujski promet, ki naj bi dal novih virov naši trgovini in obrti in ki bo neposredno tudi v korist bližnji okolici Ljubljane, je potrebno, da tudi okoliške občine nekaj žrtvujejo v to svrhu. Na Viču in zlasti v Rožni dolini se opaža hvaljevredno stremljenje po olepšavi zunanega lica in zboljšanju cest in potov, dočim je v Mostah, ki leže tik Ljubljane, marsikaj zanemarjenega. Dasi so Moste tik ob Ljubljani, nimajo niti primerne kanalizacije, čeprav obstoja v njih velika delavska kolonija, kjer lahko postanejo epidemične bolezni katastrofalne.

In ali bi ne bilo umestno, da okoliške občine poskrbe poleti za škropljenje cest v svojem področju, kakor bi se lahko na Viču, v Mostah in na Jezici dogovorili z ljubljansko vodovodno upravo. Kdo pa naj hodi poleti na Jezico, v Št. Vid, v Moste in na Vič v oblačih prahu, ki jih dvigajo avtomobili? Zdej, ko imamo že na vse strani razmeroma cene avtobusne zveze, se bo vsakdo raje peljal z avtobusom preko teh krajev in šel dalje drugam, kjer pride do čistega in svežega zraka. Ako ne bodo okoliške občine ničesar storile v tem pogledu, bodo same trpele škodo. Nujno je potrebno, da korakajo okoliške občine sporedno z napredkom Ljubljane. To bo je njim samim v korist, saj so itak navezane na dohodke, ki jih imajo večinoma iz vrst ljubljanskega prebivalstva.

Navedli smo samo nekaj misli, po katerih bi se dalo pospešiti razvoj Ljubljane in njene okolice v korist celokupnega prebivalstva. V to svrhu je seveda potrebno sodelovanje vseh merodajnih činiteljev in seveda tudi celokupne naše javnosti. Ako hočemo povečati blagostanje naših ljudi, potem je treba poskrbeti, da tuci ne bodo bežali od nas, da bodo deležni vseh ugodnosti, ki jih mora nuditi vsako moderno

mesto, in da ne bodo odlašali svojega denarja drugam. S sodelovanjem vseh in s potrebnim razumevanjem tako državne, kakor oblastne uprave, ki sta bili doslej napram Ljubljani precej mačehovski, bi se lahko napravila velika širokopozna dela tako v korist ljubljanskemu, kakor tudi okoliškemu prebivalstvu.

Hišne posestnike v Ljubljani

opozarjamo, da bo davčna administracija v Ljubljani dne 3., 4., 5. in 7. decembra t. l. nadaljevala s sestavo novega katastra zgradb, ki ga predvideva člen 38. novega zakona o neposrednih davkih za hiše v sledečih ulicah, odnosno cestah mesta Ljubljane: Krakovska ulica, Krakovski nasip, Krekov trg, Kržižniška ulica, Krojaška ulica, Kersnikova ulica, Langusova ulica, Lavričeva ulica, Lepi pot, Levčeva ulica, Levstikova ulica, Lingarjeva ulica, Linhartova ulica, Cesta na Loko, Lončarska steza, Maistrova ulica, Marijin trg, Markov trg, Marmontova ulica, Marnova cesta, Masarykova cesta, Mencingerjeva ulica, Merošova ulica, Mesarska cesta, Cesta v mestni log, Mestni trg, Metelkova ulica, Miklošičeva cesta, Mirje, Mišičeva cesta, Mivka, Močnikova ulica, Murnikova ulica, Mujski trg, Numska ulica, Obrežna steza, Opekarska cesta, Orlova ulica, Osojna pot, Sv. Petra cesta, Sv. Petra nasip, Kralja Petra trg, Pokopališka cesta, Poljanska cesta, Poljanski nasip, Poljska cesta, Postojnska ulica, Potočnikova ulica, Povšetova ulica, Pražakova ulica, Prečna ulica, Pre-

Dajte zemljo tistim, ki jo obdelujejo!

Resolucija agrarnih interesentov in njihovih občinskih agrarnih odborov glede v Sloveniji pravične razdelitve zemlje.

Agrarni interesenti iz Slovenije in njihovi občinski agrarni odbori so sklenili, zbrani na skupnem zborovanju dne 18. nov. 1928. v Ljubljani, da pošljejo slovenski javnosti, vsem slovenskim političnim strankam, vsem parlamentarnim klubom, ministru agrarne reforme, predsedniku vlade in kabinečni pisarni Nj. Vel. kralja sledečo

resolucijo:

Že 10 let čaka 20.167 slovenskih kočarskih družin zastoj na izpolnitve kraljevske obljube, da bo v naši državi zemlja last istega, ki jo obdeluje. Kljub tej obljubi še do danes ni izdan tozadevni končni agrarni zakon in se rešitev te zadeve zavlačuje v neskočnost na ljubo veleposestnikom, ki skušajo pridobiti na času za izigravanje že dosedanjih agrarnih zakonov in uredb ter za preprečenje končne ureditve agrarne vprašanja zakonskim putem. S tem, da veleposestniki in njihovi pomagači izigravajo koristi prizadetih kočarskih družin in drugih agrarnih interesentov, izigravajo tudi visoko kraljevske obljube. Prizadeti izjavljamo svoje nezadovoljstvo nad zavlačenjem končne ureditve agrarne vprašanja v Sloveniji, obsojamo to protiljudsko politiko ter se združujemo v najostrejšo borbo za svoje pravice na zemljo, ki jo obdelujemo. Zahtevamo od vsakogar spoštovanje kraljevske obljube ter agrarnih zakonov in uredb ter čimprejšnjo končno ureditev tega vprašanja na ta način, da se izda poseben agrarni zakon za Slovenijo.

Protestiramo, da se ne izvaja zakonske odredbe o praviči siromašnega ljudstva na kurivo, stelo, popažo in stavbni les iz veleposestniških, državnih in cerkvenih gozdov.

Zahtevamo, da se slovenskih invalidov radi mižerne invaliditve ne izključuje od koristi agrarne reforme.

Obsojamo delovanje državne uprave, v kolikor se ne pobriga za potrebne kredite za izvedbo dosedanjih agrarnih zakonov in uredb posebno pa obsojamo vse one, ki pomagajo veleposestnikom, da na najrazličnejše načine morejo izigrati zakonodajno voljo in odtegniti zemljo agrarnim interesom s tem, da pogozdujejo rodovitno zemljo, s tem da jo spreminjajo v pašnike, ribnike, močvirja, lovišča itd. Dalje obsojamo one, ki proizokanito sodelujejo, da se veleposestniška zemlja, ki je dobra in ki bi se imela pritegniti v agrarno reformo in razdeliti med agrarne interese, klasičira v 6. in 7. razred tako, da jo veleposestniki lahko znova osvajo. Tudi obsojamo vse one, ki grede veleposestnikom na roko, da se agrarnim interesentom proizokanito dodeljuje samo manj rodovitna in močvirnata zemlja, katere ne morejo koristno obdelovati. Mesto da bi se v Sloveniji maksimum za veleposestva znižal razmeram primerno na 40 ha obdelovalne zemlje ali 57 ha gozdov, ker le toliko se da obdelati v Sloveniji brez kmetskega odnosa oziroma izkoriščanja kmetskega ljudstva, se povečava maksimum veleposestniške zemlje s postopanjem, kakor smo ga obdoliši zgoraj ter s priznavanjem lažnih deputatov in raznih supermaksimov.

Zato zahtevamo, zbrani agrarni interesenti in agrarni občinski odbori, ne samo, da se dosedanjí zakoni in uredbe izvajajo strogo v duhu kraljevske obljube in ciljev, ki jih mora imeti agrarno reformno delo, temveč zahtevamo, da se vzame po agrarno reformo vsa zemlja in to ne samo po stanju iz leta 1918, temveč po stanju iz prejšnjih časov, pri čemer se mora paziti na to, da se popravijo prizadetim vse krivice, ki so se jim godile s strani graščakov, in se jim vrne zemlja, ki so si jo prilastili na škodo kmetov iz za časa zvezne obveze iz leta 1848 in pozneje. Zahtevamo od vlade in Narodne skupščine, da se z agrarno reformo pridobi čimveč obdelovalne zemlje za slovensko kmetsko ljudstvo, ki mora najti kruha doma, ker mu je pot v Ameriko zaprta. Razlastiti je treba tudi poslopja in stavbe, kjer so stanovali svoječasno graščinski najemniki ter se mora pomagati, da pridejo v posest najemnikov. V interesu kmetskega in delavskega naroda ter njihovega naraščanja se mora z vsemi sred-

šernova ulica, Prisojna ulica, Privoz, Prule, Puharjeva ulica, Cesta v Rakovo ješlo, Rakovniška ulica, Ravnikarjeva ulica, Razlagova ulica, Razpotna ulica, Reber, Rečna ulica, Resljeva cesta, Ribja ulica, Riharjeva ulica, Rimska cesta, Robbova ulica, Rožna ulica, Cesta na Rožnik, Cesta v Rožno dolino, Rutarjeva ulica, Salendrova ulica, Semeniška ulica, Slomškova ulica, Sodarska steza, Soteska, Sredina, Staničeva ulica, Stara pot, Ulica Stare pravde, Starčeva ulica, Stari trg, Stiška ulica, Na stolbi, Stradon veliki, Stranski pot, Strelška ulica, Stritarjeva ulica, Strmi pot, Strossmayerjeva ulica, Suvoborska ulica, Svetčeva ulica, Selenburgova ulica, Pred Skofijo, Skofja ulica, Skrabčeva ulica, Solški drevored, Streklejeva ulica, Studentovska ulica, Subičeva ulica, Švabčeva ulica, Tabor trg, Tavčarjeva ulica, Tesarska ulica, Tomanova ulica, Tomšičeva ulica, Pod trančo, Trdinova ulica, Trnovski pristan, Trnovska ulica, Trubarjeva ulica, Tržaška cesta z vrtno kolonijo »Stan in dom«. Pod turnom, Usnjarska ulica, Valjavčeva ulica, Valvazorjev trg, Večna pot, Vegova ulica, Vidovdanska cesta, Vilharjeva cesta, Viška ulica, Vodmatski trg, Vodna steza, Vodnikov trg, Vodovodna cesta in Vogelnja ulica. Hišni posestniki iz prvkav navedenih ulic in cest naj se torej v zgoraj označenih dneh med 8. in 13. uro zanesljivo — osebno zglašijo pri davčni administraciji v Ljubljani, Breg št. 6. V primeru, da je hišni lastnik zadržan ali odsoten, naj pooblasti kakega namestnika, ki ga bo zastopal. Pooblaščenemu mora biti zgrajba dobro znana. Zelo priporočljivo je, da prinese hišni posestniki odnosno pooblaščenici stavbne načrte dotične zgradbe ali pa kake druge skice s seboj, v katih so označeni vsi hišni deli. Hkrati se še opozarjajo hišni lastniki, ki bi se morali zglašiti že v dnevih od 22. do 30. novembra t. l. in tega do sedaj še niso storili, da se zanesljivo zglašijo od 3. do 7. decembra t. l. Kdaj se vrši popis hiš v ostalih ulicah in cestah mesta Ljubljane, objavimo prihodnje dni.

ma kljub pozni sezoni privabila mnogo gledalcev.

V predtekmi igra rezerva Ilirije s Svobodo in sicer ob 13.30. Tekma traja 2 x 30 minut.

Vojaška teama Ljubljana - Zagreb. Tekma med vojaškim leptom Ljubljane in leptom Zagreba se vrši v nedeljo ob 14.30 na igrišču Ilirije.

Sekcija ZNS (službeno). Delegirajo se: dne 1. XII. ob 13.30 Ilirija II : Svoboda II g. Miklavčič, ob 14.30 Ilirija : Primorje g. Schneller; dne 2. XII. ob 13.30 Ilirija rez. : Grafika g. Lukežič; ob 14.30 vojaška tekma Zagreb : Ljubljana g. Cimperman. Vse tekme se dograjajo na igrišču SK Ilirije, Predigre trajajo 2 x 30 minut.

Tek ujedinenja. Jutri 1. decembra ob 16.30 bo start imenovane tekmovalne pred Ljubljansko Kreditno banko. Spostovano občinstvo najvjudneje prosi podpisa ni klub, da stoji samo na pločnikih, pri prehodu čez cesto naj pazi, da ne ovira ali celo zadene ob tekmovalce, ter da poslušava navodila rediteljev. Edino na ta način bo omogočena korektna izvršitev poreditve. — Vsem startujočim atletom: Garderoba za vse tekmovalce je v prostorih Sokola Narodni dom. — Na razpolago so vroči tuši. — Vhod je iz Bleiweisove ceste. — Atleti morajo biti v slačilnicah najpozneje ob 15.45. Ob 16.20 je odhod na start. — ASK Primorje.

SK Svoboda. Danes v petek ob pol 20. članski sestanek v palači Delavske zbornice. II. garnitura igra predtekmo z juniorji SK Ilirije dne 1. decembra ob pol 14. uri. — Načelnik.

Film Angel ulice

(Včerašnja premijera v Elitnem kinu Matica)

Prav prijetno smo bili iznenadeni, ko smo gledali včeraj film »Angel ulice«, katerega premijero je predvajal Elitni kino Matica na jako lep in slaven način, čisto po vzorcu največjih svetovnih kinogledišč. Pred pričetkom predstave, ki je bila izjemoma napovedana že za 8. uro zvečer, je odpel operni tenorist g. Marčec s svojim izredno toplim in lepim glasom krasno arijo slikarja Gina, za kar je želel med številno zbrano publiko gromoviti aplavz.

Film sam, z Janeto Gaynor in Charlesom Farrello v glavnih vlogah je jubilarno delo Foxove produkcije, izdelano pod mojstrsko režijo Fr. Borzaga. Da bo publika film bolje razumela, je treba takoj početkom pojasniti, da imenujejo Italijani »angelom ulice« ona bedna, prezirana bitja, ki nudijo mimoidočim na cesti za skromnih par lir svoje telo, da jim dočarajo za nekaj trenutkov iluzijo ljubezni. So to bitja, vredna našega pomilovanja, kajti kolikokrat najdemo med njimi take, katera je zgolj razočaranje, glad in beda dotirala na pot, ki vodi v neizprosno pogelje. Problem takih nesrečnih deklic je bil sicer že neštokrat predmet različnih filmov, toda obdelan tako izredno fino, čuteče in umetniško dovršeno, ga zlepa še nismo videli.

Angela in Gino sta mlad ljubavni par; slučajno sta se našla na svetu in zaljubila sta se. Njuni sreči ni nikake ovire kot zgolj siromaštvo in da Angela z nekako čudnim strahom zre v svojo preteklost. A kaj je zagrešila takega v prošlosti? Mati ji je bila bolna in zdravnik ji je naročil kupiti zdravila; Angela ni imela denarja in oddala se je, prisluži si ga s lastnim telesom. Policija pa jo je zadržala na cesti in obsojila na dve leti temnice. Na potu v ječo pa je zbežala stražarju in našla zatočišče pri nekem potujočem cirkusu. Tu je spoznala svojega Gina, s katerim sta sedaj navdve srečana le s to izjemo, da živi Angela v večnem strahu pred možnostjo, da jo vsak trenutek lahko doseže roka pravice in loči od ljubljenega moža. In resnično, v trenutku najvišje sreče, ko sta bila pred jutrom poroke, se je dogodilo, da je morala v temnico. Gino, kateremu je prošlost Angelina popolnoma neznana, trpi velikanske muke; obsoja jo po krivem in šele ko se vrne iz zapora, je spoznal, da je nedolžna in čista. Odpustil ji je in iz obeh je postal srečen par.

Janeti Gaynor in Charles Farrello se mora priznati, da sta to dva umetnika izrednih sposobnosti. Janeta Gaynor za nas ni kakor ni nova, saj se nam je priljubila v filmih »Ed sedem nebu« in »Ob zori«. Ali v tem filmu je ustvarila zopet nekaj novega, večjega in vidi se, da stopa ta mala, ljubka umetnica z vsakim filmom višje in višje k popolnosti igralske umetnosti. Tudi Charles Farrello poznamo in priznati moramo, da ima ta igravec vse pogoje, da postane pravi kralj eden najslavnejših filmskih ljubimcev. Mlad je in lep, iz lica pa mu sije močnost, energija in polet. Film je brez dvoma lep dogodek za Ljubljano. Saj ga vzporedno z nami predvaja Dunaj, Berlin, Varšava in Praga, kjer žanje film velikanske uspehe ob ogromnem navdušenju kinopublike. Tudi pri nas nikakor ne bo ostal brez odmeva, temveč vsak, ki ga bo videl, bo našel na lepo, umetniško izdelanem filmu svoje veselje in dopajenje.

P. R.

Sport Ilirija - Primorje

Finale za pokal LNP. — V soboto na državnem pramniku ob 14.30 na igrišču Ilirije.

Naša nogometna sezona se letos efektivno zaključuje. Tik pred nastopom zime so se štirje in sicer oba vodilna, Ilirija in Primorje ter Hermes in Svoboda sporazumeli za odigranje nogometnega turnirja za pokal LNP. V prvem kolu sta zmagali Ilirija in Primorje in se kakor je bilo pričakovati, kvalificirala za finale. Finale med obema starima rivaloma se vrši jutri in sicer ob 14.30 na igrišču SK Ilirije. Ilirija in Primorje nastopita v kompletni postavi in zato smo prepričani, da bo tekma tako kakor vedno nudila izvrsten sport. Borbe med Ilirijo in Primorje so vedno napete in so dozdaj, zlasti v zadnjih letih, vse tekme končale s tesnim izidom in korist enega ali drugega nasprotnika. Zadnja prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem je končala z zmago Primorja v razmerju 4:5, dočim si je v jeseni priborila prehodni pokal LNP — Ilirija, ki je zmagala nad Primorjem z 1:0. Zato smo prepričani, da bo tudi jutrišnja tek-

Zahtevajte povsod samo Ikkolj!

Zahtevajte povsod samo Ikkolj!

GRİČAR & MEJAČ, LJUBLJANA.

Kompletne pletene obleke	380—900 D
Jopice, puloverji, žempeji	200—500 „
Pleteni plašči	1200—1800 „

Konjunktura.

Obsojeni žepar: Ponižno prosim, gospod sodnik, da bi mi kazen odgodili za tri mesece.

— Zakaj pa?

— I nu, ker je sedaj glavna kopališka sezona, ki pomeni zame konjunkturo.

Dnevne vesti.

— Českoslovaška proslava našega narodnega praznika. Tudi Českoslovaška bo proslavila naš narodni praznik. Na vseh šolah se bodo vršila predavanja o zgodovini našega osvobodjenja in ujedinjenja. Českoslovaško-jugoslovenska Liga priredi na predvečer našega narodnega praznika velik koncert, na katerem sodelujejo tudi naši umetniki. Jutri se bo vršila svečana akademija praške Sokolske župe. Na našem poslanstvu bo jutri velika recepcija za praško jugoslovensko kolonijo. Vsi češki listi priobčijo jutri obširne članke o naši državi. Naš narodni praznik proslavljajo tudi bivši českoslovaški dobrovoljci v srbski armadi, ki se zbera jutri na svečano sejo, na kateri bo predsednik poročal o organizaciji saveza dobrovoljcev SHS in o potovanju českoslovaških legionarjev po Jugoslaviji.

— Osebnost. G. dr. med. Jos. Čerin je odobril ministrstvo za narodno zdravje naslov specialista za ženske bolezni in porodništvo. Dr. Čerin, sin višjega kapelnika g. dr. Jos. Čerina, se je specializiral na II. ženski univerzitetni kliniki na Dunaju in v ljubljanski ženski bolnici.

— Vzorno narodno gospodarstvo. V državni solarni v Kreki, kjer se izdeluje prvovrstna kuhinjska sol, se je nakopičilo zadnje dni okrog 500 vagonov soli tako, da so vsa skladišča polna. Ker solarna ni mogla spraviti soli v promet, se je bilo bači, da bo treba delo ustaviti, kar bi pomenilo hud udarec za delavce. Za prvo silo so nevarnost odstranili na ta način, da so izpraznili veliko delavnico, v katero so spravili sol. 500 vagonov kuhinjske soli leži v skladiščih, država pa uvaža sol iz inozemstva brez vsake potrebe. Pri takem gospodarstvu, ni čuda, da je obubožanje našega ljudstva od dne do dne večje.

— Iz našega državljanstva so izstopili: Jan. Urbanec, pristojen v Predvor, Jožefa Zmijak, pristojna v Celju, Anton Herman, pristojen v Laško, in Henrik Zamparut, pristojen v Celju. Vsi štirje so sprejeli avstrijsko državljanstvo.

— Zakon o učiteljskih. V prosvetnem ministrstvu je pripravljen osnutek zakona o učiteljskih, ki bo predložen Narodni skupščini ob enem z zakonom o srednjih šolah.

— Uredba o bratovskih skladnicah. V ministrstvu za šume in rudnike je izdelan osnutek nove uredbe o bratovskih skladnicah. Osnutek je izpopolnjen v smislu njenja, ki so ga podala druga ministrstva in zainteresirane korporacije. Ministar je osnutek že podpisal in ga predložil ministrskemu svetu. Uredba bo izdana na temelju pooblastila iz člena 288. finančnega zakona in bo imela zakonsko moč.

— Uradna dneva Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bi se imela vršiti v torek dne 4. decembra t. l. v Celju in v sredo dne 5. decembra t. l. v Mariboru, odpadeta, ker se vrše ob teh dveh dneh zbornične odsekov seje, oziroma plenarna seja zbornice. Uradni dan v Celju je preložen na torek, dne 11. decembra t. l., v Mariboru pa a sredo, dne 12. dec. t. l.

Hotel „ROYAL“ Beograd

Kralja Petra 70 Tel 55-27

Hotel I. reda z najmodernejšim komfortom.

Cene sob od Din 50— naprej.

— Sejem v Kamniku. Pričenši s prihodnjim letom se nameste dosedanjih sejmov vrše isti vsak drug torek v mesecu in sicer: za leto 1929: kramarski in živinski sejmovi: dne 8. januarja, 12. marca, 11. junija, 13. avgusta, 8. oktobra in 10. decembra. Živinski sejmovi: dne 12. februarja, 9. aprila, 14. maja, 9. julija, 10. septembra in 12. novembra. Ako pade sejmski dan na praznik, se vrši dotični sejem prvi prihodnji delavnik. Za dan 18. decembra 1928 javljen sejem se ne vrši, ker pade že na tretji torek v decembru. — Zupanstvo mestne občine v Kamniku.

— Železniški vpokojenec! Društvo železniških vpokojencev neprestano vodi hud boj za pravice vpokojencev in invalidov ter proti krivicam, ki se jim gode. Položaj teh nesrečnejšev je neizprosno. Ni čuda, da so mnogi v zastanku s članarino. Boj pa ne sme prenehati do končne in pravne ureditve pokojnih in nezgodnih rent, ki nam po božji in človeški pravici pripadajo. Zato se vsak član naproša, da po svojih močeh skuša poravnati članarino.

Henrik Zbierchowski:

Dihur

Šla sta po dvoredu med golim, mrtvim drevjem. Šla sta blizu skopaj, skoro ramo ob ramo, toda spregovorila nista niti besedice. Jurajeva duša je prekipela radosti, čim je pomislil, kaj se je bilo zgodilo. Glej, nedavno, komaj pol ure je tega, na obali, sredi monotonega šumenja morja ji je priznal vse — odprl je pred njo dušo do najskrivnejših globin, naslikal ji je dogodek svojega življenja, ji potožil neizmerno hrepenenje dolgih, težkih dni, v živopisnih barvah ji je razodel vročo ljubezen in ko je molče sprejela izlive ranjenega srca, ji je nataknil na prst zaročni prstan. Gospa Rena ga je sprejela — ves čas se ni zganila nobena mišica njenega obraza, njen pogled je bil uprt v valove, ki so butali ob obalo. Toda prstan je sprejela. Ta ponosna, nedostopna, zagonetna ženska, na katero ni mogel misliti, ne da bi se mu krčilo srce, pred katero je njegova duša dolge mesece padala v nemem obževanju na kolena, je postala njegova nevesta. Na ta najvažnejši in najpomembnejši dogodek se je dolgo pri-

Oni vpokojenci pa, ki mečejo društvu polena pod noge in pravijo, da društvo nič ne dela, naj se zavedajo, da s tem škodujejo skupnosti in sami sebi. Vpokojeenci po novem zakonu vpokojenci, ki pravijo, da društvo ne rabijo, se motijo. Naj bi društvo podpirali, da bi moglo še v večjem obsegu svojo delo nadaljevati. — Društvo železniških vpokojencev.

— Belgijski konzulat v Ljubljani objavlja, da iščejo velike belgijske eksportne trdnice prvovrstne in solidne zastopnike za sledeče predmete: Železne in jeklene izdelke, žico, žičnike, steklo, zrcala, specialna stekla, železobetone, mehko jekleno pločevino, galvanizirano pločevino in raznih rlinčic. Tozadevne informacije debe interese v uradu ljubljanskega veleposlana.

Mela-kravate

najprimernejše

Miklavžev darilo

— Vreme. Dobili smo hladno in lepo jesensko vreme, ki bo najbrž stanovito, dokler ne zapade sneg. Vremenska napoved pravi, da bistvenih izprememb ni pričakovati. Temperatura je povsod v naši državi padla. Včeraj je bilo v Splitu 9, v Mariboru in Zagrebu 7, v Ljubljani 5,8, v Beogradu 5, v Skoplju 4 stopinj. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala —2,5° C.

— Za Miklavža in božič bo ustrezno mnogim našim staršem z ravno kar izšlo mladinsko knjižico »Narodne pravilice iz Prekmurja, II. zvezek. Lična knjižica obsega 19 mičnih pravilic z 10 ilustracijami. Izdal jo je Učiteljski dom v Mariboru. Knjižica obsega 130 strani ter stane trdo vezana 16, broširana pa 11 Din. Dobi se v vseh knjigarnah.

— Pri razdraženih živcih, glavobolu, pomanjkanju spanja, slabem želodcu, utrujenosti, potrtosti, tesnobi imamo s prirodo gremico »Franz Josef« v rokah domače zdravilo, ki skoro nikoli ne odpove, da takoj zatremi vsako vnetjemrjenje, naj že izhaja iz kateregakoli dela prebavilnega pota. Sloviti zdravilnik priznava, da voda »Franz Josef« zanesljivo učinkuje tudi pri hudej višje starosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Miklavžev večer

Ljubljanskega Sokola

„NARODNI DOM“

v sredo, dne 5. decembra

Za mladino ob 5. uri popoldne.

Za odrasle ob 8. uri zvečer.

PO OBDARITVI PLES.

— Gospodinski koledar Jugoslovenske Matice za leto 1929 prinaša mnogo prečističnih in poučnih navodil in nasvetov za vsako gospodinjico. Novih kuhinjskih receptov je skupno 55, od katerih omenjamo le nekatere, kakor n. pr. juhe, zvitke, omake, nadalje razne medvedje kakor sarma, jurčkova asijeta z jajčki, telečji jezik v sardelni omaki, kartofolni puding, potem razne mesne jedi kakor slaniška pečenka, nadevana jeta, sekanina z govedine itd. Od prilog in prikluhi omenjamo krompirjeve krapke, spinačne štrikle in nadevano čebulo, od močnatih jedi pa orehove pudinge, smetatin zvitke, kavino hladetino, rozinovo pogačo i. dr. Razen teh prinaša koledar tudi deset nedeljskih jedilnih listov s točnimi proračuni. V drugem delu koledarja se nahajajo praktično urejeni troškovniki za vse dni v letu, kamor zapisuje gospodinja dnevno svoje izdatke. Napredaj je koledar pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po vseh knjigarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/II. Cena za člane Din 16.—, za nečlane Din 20.—.

— Za Miklavža, božič in novo leto je izdala Jugoslovenska Matica osem novih, prav originalnih razglednic. Vsaka stane 1 dinar. Slovenci, kupujte te razglednice, ki niso nič dražje od tujih, importiranih in mnogokrat manj vrednih razglednic. S tem

podpirate predvsem domačo umetnost in Jugoslovensko Matico. Razglednice so povsod na prodaj. Kjer jih še ni, zahtevajte, da si jih nabavijo.

— Za Jugoslovensko Matico. G. Metod Požega, šol. upravitelj v Boh. Bistrici je nakazal zbirko Din 131.— Pri poroki g. Tome Berger, posestnika v Preserjah je bilo nabranih Din 100.— V znak protesta proti ukinitvi »Goriške Straže« je zbral med svojimi znanci g. Leopold Pelican v Trzinu 60 dinarjev. Vse te zneske je Jugoslovenska Matica že prejela ter se vsem darovalcem prav iskreno zahvaljuje. Posnemajte!

— Esperantsko — slovenska slovnica je pravkar izšla v novi izdaji. Cena Din 15.—. Naročila sprejema »Klub esperantistov v Ljubljani«.

Iz Ljubliane

— Največja revija slovenske pesmi bo tudi letošnji novinarski koncert, ki privablja vsako leto toliko občinstva, da je velika unionska dvorana premajhna. Tudi za letošnji novinarski koncert vlada splošno zanimanje in zato opozarjamo občinstvo, naj si preskrbi vstopnice v predprodaji v Matici in knjigarni. Koncertni del te tradicionalne in splošno priljubljene prireditve bo letos še posebno zanimiv, ker nastopi znana opera in koncertna pevka g. Vilfan-Kunčeva in pevski zbor z orkestrom meščanske šole na Prulah. V plemenitem tekmovalstvu po kažejo naša najboljša pevka društva, pevski zbor Glasbene Matice, ljubljanskega Zvona in Grafike vso svojo spretnost in lepoto slovenske pesmi. Zanimiv bo pa tudi družabni večer po koncertu, saj je novinarski koncert vsako leto ob enem tudi otvoritev plesne sezone. Kdor ljubi lepo petje in intimno družabno zabavo, naj ne zamudi jutrišnjega novinarskega koncerta.

— Silka ge. Zinke Vilfan-Kunčeva, ki nastopi na jutrišnjem novinarskem koncertu, je razstavljena v izložbenem oknu trdnice P. Magnič.

Kravata je vizitnica gosoda!

Jutri razstava kravat pri KETTE-JU ne zamudite!!!

— Slovenke! Vabimo vas, da se udeležite v velikem številu manifestacijskega zborovanja »Narodnega ženskega saveza«. Pridite vse, ki se zanimajo za delo naših ženskih društev. Pripeljite s seboj zlasti one, ki se pritožujejo radi »večnega nabliranja«, da se prepričajo, v kakšne plemenite namene se uporablja denar, ki se žrtvuje našim ženskim društvom. — Zborovanje se vrši v soboto 1. decembra ob 4. popoldne v magistratni dvorani. — V Savezu organizirana ženska društva: Atena. Društvo slovenskih učiteljic, Kolo jugoslov. sester, Klub Primork, Slov. kršč. ženska zveza, Splošno žensko društvo, Ženski Pokret.

— Trgovine na dan 1. decembra 1928 in v nedeljo dne 2. decembra t. l. Gremiji trgovcev obvešča članstvo, da morajo biti trgovine v soboto dne 1. decembra na dan Ujedinjenja brezpogojno ves dan zaprte, dočim smejo biti trgovine v nedeljo dne 2. decembra pred sv. Miklavžem odprte. Pomozno osebo po 18. leti se v nedeljo ne sme zaposliti, ostalemu osebju se mora pa dati med tednom zakoniti počitek. Z ozirom na notico Zveze privatnih nameščencev, ki je izšla v današnjem številu »Slovenca«, da se p. n. člani na to ne ozirajo, ker je načelstvo postopalo popolnoma v sporazumu z merodajnimi krogi, ki o tem tudi odločajo. Zato naj se člani držijo gornjih navodil. — Načelstvo.

— Če govorimo o modernih izložbah, moramo v prvi vrsti omeniti elegantne in popolnoma nove izložbe, ki jih je dala letošnja napraviti trdnica Krisper v Stritarjevi ulici, odnosno na Mestnem trgu. Poprej skoraj neopažen vogal v Stritarjevi ulici je postal čez noč središče splošne pozornosti in vzbujal občudovanje vseh pasantov. Splošna sodbja je, da je Stritarjeva ulica z novimi, res prekrasnimi izložbami estetično mnogo pridobila. Izložbe, ki so izdelane po načrtu sodobne moderne arhitekture, so izredno visoke, močno razsvetljene in okrašene z zrcali ter okusnimi draperijami. Zato ni čuda, da se pred Krisperjevimi izložbami ustavlja mlado in staro. Omeniti moramo še, da se je letos trdnica izredno potrudila, da muhi občinstvu res bogato izbiro galanterijskih novosti, usnjatih izdel-

kov, srebrnine, čevljev itd. Zlasti bo pa zadovoljila naše matčke. Inicijativa trdnice Krisper, ki se ni strašila velikih stroškov, je res hvalevredna.

NA NARODNI PRAZNIK 1. DECEMBRA

OB 20. URI
V UNIONU

NOVINARSKI KONCERT

— J. Zopetna otvoritev restavracije »Ljubljanski dvor«. Po skoraj polletnem odmoru je bila te dni zopet otvorjena obnovljena restavracija »Ljubljanski dvor«. Restavracijo je prevzel in moderniziral ugledni restavratore g. Fran Petrič, ki je znan kot specialista za vina in ki je do zadnjega vodil »Koroški dom«. Že njegovo ime jamči, da bo restavracija razpolagala s prvovrstnimi in izbranimi vini, dočim bo izborna domača in primorska kuhinja zadovoljila tudi najrazvijačnejše gurmane. V restavraciji bo tudi stalno koncertiral izvrsten orkester. Društva in organizacije opozarjamo, da so dvorana, kakor tudi vsi stranski lokali za zborovanja in prireditve vedno na razpolago, občinstvo pa opozarjamo, da so vse čezurne takse pavšalno plačane. Sprejemajo se tudi obnenti na hrano.

— Plesni turnir za prvenstvo Ljubljane se vrši v nedeljo 2. decembra točno ob 5. popoldne v veliki dvorani Kazine. Prijavljenih je sedem znanih najboljših parov. Pred in po turneju ples cenj. občinstva. Jazz-band Negodé. 906-n

— Solrre dansante — čajanka vsako nedeljo ob pol 9. zvečer v balkonski dvorani Kazine. Aranžma g. Jenko, Jazz-band Negodé.

— Krasna izbira bluz, otroških oblek po nizki ceni. Kristof-Bučar, Stari trg 9.

— DARJUE PODPORNEMU DRUŠTVU SLEPIH, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

— Sanatorij dr. Lakatos, Baden bei Wien.

— Dietetika, zdravljenje srca, zveplene kopeli. Jesenska sezona v polnem obratu. Zmerne cene. 685n

— Preurejeni in povečani so prostori trdnice Novak na Kongresnem trgu štev. 15. Vsakdo naj si pred nakupom ogleda izredno veliko zalogo sukna, manufakture itd. Na zunanji sicer neznatna trgovina mudi izredno bogato zalogo vsakovrstnega blaga po izredno ugodnih cenah.

— Opozarjamo na običajno Miklavžev razstavo. Ogleda se lahko vsaki čas od nedelje, 2. decembra naprej, v I. nadstropju trgovine P. MAGDIČ, Ljubljana. 909n

— Akademija Sokola II. v nedeljo 2. decembra ob 20. v telovadnici realke. Vabimo prijatelje Sokolstva na poset. Vstop prost. 2197

— Miklavžev večer Ljubljanskega Sokola, Narodni dom, se vrši kakor običajno vsako leto, v sredo dne 5. decembra v društveni telovadnici, vhod iz Bleiweisove ceste. Obdaritev otrok ob 5. uri popoldne, za odrasle ob 8. uri zvečer. Darila se sprejemajo v sredo od 9. popoldne do 7. zvečer. Po otvoritvi ples. 910n

v nedeljo ob 1/2 5. uri pop.

V VELIKI DVORANI KAZINE

Plesni turnir za prvenstvo Ljubljane.

— Plesne vaje na Taboru, združene z nastopom Miklavža ter njegovega spremljevalca, se vrše v nedeljo 2. decembra ob 20. uri v veliki in stranski dvorani na Taboru. Darila za posetnike plesne šole sprejema pisarna Sokola I. v nedeljo ob 16. do 20. ure (vhod nasproti vojašnice). Plesni krožek vabi vse obiskovalce rednih plesnih vaj, vabi pa tudi druge prijatelje in znance.

— Plesne golzerje in druge nepremočljive čevlje priporoča A. GORŠE, Stari trg štev. 15. 100T

—lj Portugalka iz Podlehnik. Pristna, priznana za najboljšo, se toči le v Mrakovi restavraciji na Rinski cesti. Pridite vsi, ki poznate to žlahtno kapljico! 904n

—lj Sokol Šiška bo priredil 1. decembra ob 20. v sokolski dvorani restavracije »Gorenjski kolodvor« slavnostno akademijo. Na sporedu bodo telovadne, pevске in koncertne točke ter predavanje filma. Pri prireditvi bo sodeloval lastni salonski orkester. Vstopnina: sedeži 10, stojšča 3 Din.

—lj Pasja znamka št. 1172 se je zgubila v tivolskih drevoredih ali v Rožniku. Odda naj se v upravništvu »Slov. Naroda«.

—lj Pevski odsek Gospodarskega izobraževalnega društva za dvorski okraj priredi 1. decembra pri Useniku, Borštnikov trg, zabaven večer. 911n

—lj Plesni tečaj — šole »Jenko« se vrše redno vsako soboto, torek in četrtek ob 8. zvečer v balkonski dvorani Kazine. — Za začetnike — ce posebni tečaj. Posebne ure in informacije dnevno od 2. popoldne do 8. zvečer. 907n

—lj Njive v najem rabi 52. pešpotk. Natančnejši podatki so razvidni iz oglasa, ki je nabit na mestni deski (Mestni trg 27) in v Sp. Šiški (bivša občinska hiša).

Akademija Sokola I.

z godbenimi, telovadnimi točkami in idejno narodno sceno se vrši v petek zvečer na Taboru.

Miklavž bo zbiral lepa darila

za deco in odrasle v soboto 1. decembra od 17.—19. ure v trgovini

M. TIČAR, Ljubljana, Šelenburgova ul.

Oglejte si sobotno razstavo.

Iz Celja

—c Izobesite zastave. Mestni magistrat bo ob priliki jutrišnjega državnega praznika izobesil na mestnih poslopih zastave. Tudi meščanstvo se vabi, da na svojih hišah izobesi državne, odnosno narodne trobojnice.

—c Slavnostni koncert. Opozarjamo na slavnostni koncert, ki ga prirede združena celjska kulturna društva v proslavo 10letnice ujedinjenja jutri 1. decembra ob 20. uri v veliki dvorani Celjskega doma.

—c Savinjska podružnica SPD v Celju priredi v torek 4. decembra ob pol 7. uri zvečer v Mestnem kinu predavanje o Montblancu. Predava g. prof. Janko Miklar iz Ljubljane. Predavanje bodo spremljali naravnosposnetki. Prijatelji planin in narave so k predavanju vjudno vabljeni.

—c Cerkevna proslava 1. decembra. Jutri, v soboto 1. decembra se vrši ob 9. uri popoldne v farni cerkvi sv. Daniela slovesni Te Deum, v evangelijski cerkvi bo zahvalno opravilo ob 10. uri.

Hitro in zanesljivo deluje pri

vseh katarjih

gleichenberški KONSTANTINOV VRELEC

Glavna zaloga: A. ŠARABON, LJUBLJANA

—c Andrejev sejem v Celju. Danes se je v Celju vršil takozvani Andrejev sejem. Ta sejem je živinski in kramarski. Živine je bilo precej prignane in razne kakovosti. Prišlo je tudi dosti kramrjev od raznih strani in z raznim blagom. Kupčija je bila na obeh sejmih precej živahna.

—c V celjsko bolnico so pripeljali preužitkarico Marjeto Lampret iz Velike Ravne pri Novi cerkvi. Doma so imeli težak prepir, v katerem jo je nekdo tako vrgel, da si je zlomila roko in nogo.

—c Vlom. Invalid Lorenčič ima na zgornjem koncu Glazije barako, v kateri ima malo branjarijo in čevljarstvo delavnic. V eni zadnjih noči je neznan zlikovec vlomil v to barako in odnesel seboj, kar se je dalo odnesti. Gosp. Lorenčič ima precej škode in je to v kratkem času že drugi vlom v to barako.

Dnevno sveže praženo kavo, vso specerijo po najnižjih dnevnikih cenah, dnevno svežo delikateso ter lepa in prikladna

darila za Miklavža

vjudno priporoča

B. MOTOH

Ljubljana, Vodn kov trg 5

fantastično sliko njunega skupnega življenja, polnega srce in blaženosti.

Prispela sta do pristanišča. Privezane k stebrom so se ritmično gugale gondole, nalik črnim pticam, pripravljanim poleteti nad široko morje. Sive postavbe so se naglo dvignile iz njih, čolnarji so se ponujali od vseh strani: — Gondola, signori, gondola!

Gospa Rena se je ozrla po gondolah. Pokazala je na najbližjo.

— Vzemiva tole, prosim, — najmarnejša je med vsemi. Ali niste opazili, da je podobna krsti?

Ni se protivil, da se je neprijetno zadela beseda »krsta« in čuden ton v tem trenutku. Čolnar, simpatičen starec bledega obraza, se je prijazno nasmehnil Reni in ji podal roko. Sedla sta na mehke blazine čolnarja, ki se napačno opazeno zamahnil z veslom in gondola je zdrnila po morju, puščajoč za seboj penasto sled. Gospa Rena je prva spregovorila.

— Diven obraz ima najin čolnar. Dotaknilo se ga je ostro dleto trpljenja. Ta človek je moral v življenju mnogo pretrpeti. Že zato mi je simpatičen. Trpljenje me mami, v njem čutim nekaj sorodnega. Ne boste mi verjeli, če vam

povem, da ne morem trpeti srečnih, zdravih, žarečih obrazov, prekinjavajočih življenja ali zadovoljstva.

Juraj se je nervozno premaknil, te besede mu niso bile po volji. Zdelo se mu je, da merijo nanj. Ko je stal jutraj pred ogledalom, je videl zdravo rdečico na svojih licih.

K sreči je zahajajoče solnce zalilo tisti hip zemljo in morje s skrlatimi žarki. Morje je zazarel v divnih barvah in gospa Rena je zašepetala:

— Vozimo se kakor po krvi.

Da jo odvrne od mračnih misli, je pokazal z roko na Benetke:

— Glejte, kako divno se vzpenja pod nebo kupola cerkve Santa Maria della Salute, nalik mistični roži.

Ni odgovorila. Nekaj časa so pluli molče. Gondola je skoro neslišno rezala valove, bila je kakor skrivnostna ptica v zraku. Samo včas se je začelo za njimi pljuskanje valov in vesel. Tisti hip je solnce zatonilo in morje je postalo nekam čudno hladno, mračno. Zapihal je veter in valovi so začeli butati ob gondolo. Gospa Rena se je obrnila, rekoč:

— Jadra, dobri mož!

Starec je spretno nategnil vrv nad

pravljaj. Vedel je, da mu razburjenje ne bo dovolilo temeljito urediti misli, da bo morda bleknil nekaj, kar ga bo v njenih očeh osmešilo in za vedno onemogočilo. Zato je z vso spretnostjo literata do najmanjših podrobnosti že vnaprej zasnoval ves načrt in si temeljito predložil položaj. Ni čuda, da je bil njegov uvod, nad katerim je presedel več dni in ki ga je znal slednjič na pamet, da je bil ta uvod neke vrste literarna umetnina, polna hlinjenega prilozovanja in duhovitosti. Uvod je bil očitno priučen in nalašč za to priliko prirojen, vendar je pa zvenela iz njega nepriljudna iskrenost, dotikal se je najskrivnejših strun in prepleten je bil s sramežljivostjo, skoro z detško navznostjo. Ni je konvencionalno, banalno zasnubil, marveč ji je plaho odkril srce zaljubljenega paža, ki ga more za milodniško predrznost vsak hip doleteti sladka smrt iz rok užajlene kraljice.

Na primer, kako efektlen in ginljiv je bil uvod njegove jeremiade: Odprl sem na stečaj nežne svoje duše duri. Živo, mlado, drhteče srce polagam z zaupanjem k tvojim nogam. Vzemij ga in objemi z ljubečimi rokami. In pomisli, če me pahneš v prepad, da bo

uničena nadebudna eksistenca in da bo stala vse življenje pred teboj, kot živ občutek blede postava krvačih prs, ki bo iztegovala proti tebi koščene roke in obupno klicala: »Gospa, glej, kaj si storila z mojim življenjem.«

Te melodične fraze je spremljalo morje, čigar melanholična gladina se je stikala tam daleč nekje na obzorju z nebom. Pred njima na morju se je gugala ribiška ladja z belimi jadrji. Morje je šumelo in pljusalo valove na posek, a ladja na morju se je gugala sem in tja.

Približala sta se pristanišču — obetal se je drugi del programa izprehod z gondolo po morju in nadzvajanje sentimentalnih srčnih izlivov.

Juraj se je ozrl

--- Moda ---

10 zlatih pravil

1. Kupujem le Elida Shampoo	6. V poslednjo vodo za izmivanje iztisnem sok polovice citrone (posebno priporočljivo za plave lase)
2. Vzemam polovico zavijka, kajti to je potrebna količina za dečjo frizuro	7. Lase skrbno posušim
3. Prašek popolnoma raztopim v mrzli vodi	8. Češem jih lahno, vendar skrbno
4. Lase temeljito umivam in krepro masiram lasišče	9. Potem zagotovo vem, da so lasje svilenkasto mehki in rahli
5. Skrbno izmivam peno s toplo vodo	10. Kupujem Elida Shampoo že za prihodnost

Ako prijatelji občudujejo moje lase, seveda priporočam vedno le

ELIDA SHAMPOO

Če je deklica že večja, lahko nosi čez sviter usnjen pas. Čevljičke nosi zdaj deca skoro vsa enake. So trpežni čevljički z enim jermenikom iz rumenega usnja. Črnih čevljičkov moda deca za šolo sploh ne priporoča. Na rjavih se blato in prah ne poznata tako, kakor na črnih in zato so bolj praktični. Visoke čevljičke na zadrgo ali zaponke nosi zdaj deca kvečjemu samo še na kmeth. Kjer je šola daleč in kjer so pota blatna. Zima ima tudi za deca svojo privlačnost, saj ne moremo misliti drsanja in sankanja brez nje. Kakor pri odraslih, tako je pa treba skrbeti tudi pri deci, da se ne prehladi. Princip detjske zimske obleke je ne pretoplo in ne pretesno.

Praktične obleke

Praktično obleko, ki bi jo lahko nosila žena vsak dan, si je nekako težko misliti. Mnoge velike garderobe takih blek sploh ne poznajo. Navdušenje za modo žene dame za moderno linijo z originalnimi okraski in priljubljenimi barvami. Pri tem pa radi pozabljajo, da je omara, določena za vsakdanje obleke, prazna. Praktična obleka za vsakdanjo rabo mora biti iz blaga, ki se ne mečka. Ne sme biti prekrščica, pač pa je lahko barva živa, samo da dami lepo pristojno. Če ji ne pristojna rdeča, si ne sme omisliti rdeče vsakdanje obleke zato, ker je moderna. Zelo lep je navadno velur, ki pa izgubi vso privlačnost, čim se začne oglašati pomlad. Spomladi ga je pa treba sploh odložiti. Pomlad je sicer še daleč, toda v Parizu bodo imeli čez dva meseca že prve pomladanske modne revije.

V letošnji modi so tudi nekatere reči, ki so za praktične vsakdanje obleke neuporabne. To so podaljšana resata krila, od pasu ali ramen viseči trakovi, široki rokavi, šali namesto ovratnikov itd. Dama ne sme pozabiti, da gre v praktični obleki čisto z doma zgodaj jutraj in da se vrne utrujena šele zvečer, ko njen obraz res potrebuje okvir, ki bi ga osvežil. Male praktične obleke pa niso sportne. V tem pogledu greše mnoge dame prav tako, kakor nosijo mnoge v pisarni ali po

opravih obleko, ki je nekak prehod med popoldansko in večerno. Neokusno je, če nosi dama vsak dan sportno karirasto krilo s svitrom in deško čepico. K praktični vsakdanji obleki spada tudi praktičen plašč in klobuk. Tudi to dvojce ne sme biti sportno, marveč strogo praktično in naravno.

Humoristični kotichek

Med intimnimi prijatelji.
— Ali veš, koliko je stara tale go-spa?
— Seveda vem. Predlanskim je bila stara 38, lani pa 37 let. Zdaj bo torej stara 36 let.
Razposajena deca.
— Kaj ste počeli, deca?
— Skrivali smo iglo.
— A kdo jo je našel?
— Papa.
— Hitro?
— Takoj, ko je sedel na njo.

V kavarni.
Prvi natak: Postavite pod kap gosta, ki spi tam za mizo.
Drugi natak: Še na misel mi ne pride, že trikrat sem ga zbudil in vedno mi je dal napitnico.

Nepobiten dokaz.
— Marička, danes popoldne sem srečal v mestu vašega ženina.
— Bežite no, gospod, saj ga ne poznate. Kako ste ga pa spoznali?
— Kadil je moje cigaro.

Sugestija.
— Milostiva, ali verujete v sugestijo?
— Kako bi ne verovala? Sugestirala sem svojemu možu tako dolgo, naj mi kupi avto, da mi ga je res kupil.

Na policiji.
— Gospod komisar, tale falot mi je prisolil zaušnico.
Drugi aretiranec: Ne laži, sicer ti prisolim še eno.

Izurjen šofer.
Avtomobil drvi s strahovito brzino po planinski cesti. Potnik vpraša šoferja:
— Ali veste, kam vodi ta pot?
— Seveda vem, v bolnico ali pa v mrtvašnico.

Nič se tako ne maščuje kakor neprikladna obleka pozimi. Za eno uro razvedrila in zadovoljstva si nakopljemo štiri tedne prehlajenja in nahoda. V tem pogledu zahteva največ previdnosti smučarstvo, kajti smučarji so najbolj izpostavljeni mrazu in vlagi tako, da se prav lahko prehlade, če niso dovolj oprezní. Ker se že oglaš zima in ker je zimski sport pri nas zadnje čase zelo razvit, hočemo dati ljubiteljem smučanja in vseh vrst zimskega sporta splošni nekaj praktičnih navodil glede obleke.

Sportnik ali smučar

ki hoče biti pravilno blečen, se potruži v atelje

JOSIP JEZEK
Ljubljana, Selenburgova ulica 6

Začnimo kar s hlačami, saj imajo noge pri smučanju največ opraviti. V poštve prihajajoče smučarske hlače bi lahko razdelili v tri skupine: bričes, norveške in do kolen segajoče široke hlače. Bričes se malo razlikujejo od jahaških bričes hlač. Razlika je samo v tem, da morajo biti v kolenih nekoliko širše. Zapičajo se na štiri ali pet gumbov, še bolj pa je, če so na zapono. Bričes-hlače morajo biti zelo udobne in se morajo nogam lepo prilagati, seveda pa ne smejo biti pretesne, zlasti ne zadaj. Žepi so vrezani postrani in so zelo globoki. V zadnjem žepu nosijo smučarji navadno samo elastične ploščate predmete, zlasti listnico, kajti žep bi jih oviral, če bi bil nabasan z razno robo. Druga oblika smučarskih hlač odgovarja v splošnem modnim hlačam, ki jih nosijo gospodje tudi na promenadi in na izletih. Te hlače segajo do kolen in so v kolenih enako široke kakor zgoraj. Tudi te hlače se lahko zapenjajo na zapono. Najbolje pa je, če jih zadržujemo z gumilastiko. Sportne hlače sploh, zlasti pa smučarske morajo segati visoko čez pas in se v bokih lepo prilagati tako, da naramice ali pa tudi pasu sploh ni treba nositi.

njunima glavama, en konec je pritrdil na dno, drugega je pa držal v roki. V eter je pritisnil na razpeta jadra, gondola se je nagnila, na stran in švignila nalik strelji po morski gladini. Tisti hip se je zalesketala na valovih druga srebrnkasta sled. Vzšla je luna, ki je bila še nekam bleda in zaspala. Daleč tam na obzorju se je zalesketalo nekaj zvezd. Juraj je čutil, da se bliža odločilni trenutek, ko bo treba odkriti Reni srce. Skrivaj se je ozrl na njo. Zdelo se mu je, da je razburjena in zamišljena. Na obrazu ji je igral pojemajoči usmev in njene oči so videle v daljavi neke čarobne prizore. Že je začel v mislih ponavljati uvodne fraze, že je hotel pričeti svojo tirado. V blede mesečini, roko v roki, ploveva po valovih v daljavo in gondola naju ponese morda tja, kjer se morje dotika nebesklona. Tako bi rad plul vse življenje in pil s tvojimi sladkimi usti srečo zlatih zvezd.

Tisti hip so pa zagledali pred seboj otoček in odsev sive stene v vodi. Bilo je čudno, mračno poslopje. Umazana, razpokana stena, s črnimi očesnimi duplinami zamreženih oken, iz katerih je zrla groza smrti in opustošenja. Spodaj se je pa odražala v valovih ista stena

Kot tretja obla prihajajo v poštev norveške hlače, ki so ozke samo spodaj približno do gležnjev, od gležnjev dalje pa nekoliko širše od navadnih hlač. Te hlače, ki smo jih poznali doslej samo kot del norveškega smučarskega

Originale
HICKORY - smuč
prima švedski izdelek ima v zalogi
P. MAGDIČ Ljubljana

dresa, se nosijo zdaj tudi k drugačnim suknjičem. To je v toliko upravičeno, ker hodijo turisti zlasti na večjih turah radi brez suknjiča v lahkem pulveru. Smučarski dresi so seveda najlepši, če so narejeni iz enotnega blaga. Prvima dvema vrstama hlač se najbolje prilagata suknjič, narejen kakor normalni sako, seveda nekoliko ohlapnejši in udobnejši. Smučarjem priporočamo moda, naj si omislijo suknjiče, ki se v zapetju stezajo na gumilastiko, da ne more mraz in vlaga do telesa.

Detške zimske obleke

Zima trka na duri in mamice morajo misliti, da so poleg njihove parade tu tudi malčki, ki rabijo kaj toplega za zimo. Z dečki ni tako velikih preglavic, kakor z deklicami. Edina prikladna obleka za dečke je topel suknjič iz angleškega blaga po potrebi s kožuhovinastim ovratnikom, pod njim pa temna obleka ali hlače in sviter. Dečkom tudi ni mogoče doma delati oblek, niti prenašati starih papano-vih. Sicer pa kažejo mali možiči v tem pogledu popolno nedvsnost in so trdno prepričani, da dame v takem primeru ničesar ne razumejo.

Gre torej v prvi vrsti za deklice. K sreči se ne zahteva za šolo več ona neokusna uniforma, ki je bila v modi prejšnje čase. Uniformo zahtevajo zdaj samo še v samostanih in penzionatih,

Kar se tiče blaga, je treba zlasti pri zimskem sportu zelo paziti na praktičnost. Vse vrste kocastega blaga so zelo neuporabne, kajti na takem blagu se nabira sneg, ki se začne na toplem tati in obleka se hitro zmooči. Mokra obleka je pa zelo nevarna. Za zimski sport mora biti obleka iz gladkega blaga. Moda priporoča vseh vrst homespun in tweed in sicer v vseh sivih in rjavih barvah. Blago pa je lahko tudi karirasto, progasto ali kombinirano v dveh barvah. Namesto pulovra, ki je

Za smučarje

ima vse potrebščine trvdka

P. Magdič Ljubljana

sam na sebi zelo praktičen, nosijo sportniki pogosto takozvani zimski breaker. To je v obliki bluze narejen suknjič, ki ima vrezan ovratnik in našit pas. Narejen je iz škotskega karirstega odnosno impregniranega gaberdina ali trikota.

drugače pa so deklice lahko oblečene tako, kakor jim najbolj ugaja. Šolske dekliške obleke ne smejo biti iz predebelega in preveč toplega blaga. Deca se v šoli spoti in med potjo domov se lahko prehladi. Skrbne mamice so tudi že opustile vse trikoje, barhato perilo in gamaše. Zadostuje suknjič s toplo podlogo, če je pa hud mraz, obleče deklica pod obleko kombine iz toplega jerseyja. Barva suknjiča ne sme biti kriččava, sicer se pozna na nji vsak maež. Moda priporoča vse barve od beige do rjave, temnosivo in temnomodro. Kot blago pride v poštev volneni velur, gladki duvetin ali angleško blago.

Deca radi v šoli med odmorom malo poskake in zato ne smemo pozabiti na kroji. Ena najprikladnejših dekliških oblek za šolo je volneno kričce in pleteni sviter, ki pa ne sme biti pretopen.

stisnila k svojemu spremljevalcu, kakor da išče zaščite pred nečem nepopisno groznim.

Juraj pa ni mogel mirno prenesti blaženosti tega zblizanja, kajti srce mu je močno utripalo in mraz ga je spretalaval po vsem telesu. Ona se je pa stiskala k njemu in šepetala:

— Hitreje, hitreje! Zdi se mi, da zro na nas skozi vsa ta okna blede, skriti obrazi, da se iztegujejo proti nam skrčeni prsti okrvavljenih morilčevih rok.

Gondola je že plula po širnem morju, pustila je daleč za seboj prokleti otok, a še vedno se je razlegal za njo odmev strahotnega smeha blaznežev.

Tisti hip se je čolnar tih zasmeljal. V njegovem smehu je bilo nekaj tako nemaravnega, da sta se nehote ozrla nanj. In stavec je začel pripovedovati.

— Ho, ho! — Poznam to — blede mesečina, razlita po morski gladini. Ubogo donno Beato popade v takih nočeh strahotna blaznost, njen glas se sliči daleč, nobena stena ga ne zadrži. Njen krik se čuje v vsaki celici. Lahko še tako trdno spiš, pa ti prodre ta grozotni krik v ušesa. zmeša ti misli, omami te in kmalu začneš tudi sam tuliti

kakor ona. Tudi pazniki izgube glavo, besneti začno kakor divje zveri in ves dom tuli tako do polnoči. Ho, ho! Poznam to, poznam. Presedel sem med temi strašnimi stenami dvanaest let. Šele pred dobrim letom so me izpustili kot izlečenega.

Umolknil je, kakor da opazuje, kako bo učinkovala njegova povest. Gospa Rena se je obrnila k starcu in je rado-vedno poslušala njegovo pripovedovanje. Juraj se je nervozno premaknil in zašepetal svoji družici:

— Kakšen usoden dan je to! Priznam, da mi je zelo neprijetno voziti se z bivšim norcem. V eter je vedno močnejši. Rena, vrtnimo se!

Glas se mu je tresel — zdelo se je, da ona ne sliši njegovih besed. Ozrla se je na čolnarja, ki je nadaljeval:

— Čudovito. Kaj vse sem videl teh dvanaest let, gospoda moja. Lasje se mi ježijo, če le pomislim, da sem preživel celih dvanaest let v norišnici. Spominjam se, da je bil v naši celici blaznež — mlad, ponosen dečko. Zdelo se mu je, da je dož. Kakor kralj je iztegovlal roko in vsi norci so padali pred njim na kolena, plazili so se po vseh štrih, da bi mogli poljubiti čevlji doža Dandola.

Najbolj je sovražil nekega paznika, ki ga je nazival vedno sluga ali suženj. Paznik je bil hudoben človek, osvetil se je ubogemu dožu, če je le mogel. Dajal mu je najslabšo hrano in često ga je bil s petjo po glavi v kotu, kjer ga ni nihče videl. O, bil je prava zver v človeški podobi! Slednjič je dož zasnoval osveto. Dolgo je kuhal in snoval nekaj v glavi, cele noči je prebedel zroč v tla. Nekega jutra je nam pa povedal, da bo paznik tisti dan vržen z njegovega dvora. Spominjam se, kakor da je bilo danes. Bil je čas obeda, paznik je postavil pred vsakega krožnik juhe. Greoč mimo doža ga je vščipnil v lice, rekoč:

— Je! dož, kraljevski obed sem ti prinesel!

Tisti hip je pograbil blaznež cinkasto žlico in preden smo se zavedli, kaj namerava, si je porinil žlico v očesno duplino, izluščil je iz nje levo oko in ga podal vsega zalitega s krvjo pazniku, rekoč:

— Prosim, suženj, vzemi moje oko in prinesi mi praženo nazaj za obed.

Paznik je prebedel in obstal ves iz sebe pred norcem. Dož se je pa divje zarežal. Za dožem se je zakrohotala v,

V deželi dvatisočletne kulture

Država v državi na Siciliji. — Mafia je dolgo strahovala vse prebivalce Sicilije. — Krvava bitka med tolovaji in vladnimi četami.

Iz aktov in pripovedovanj se da se ustavi približna silna borba, ki jo je vodil Mussolini s svojo vlado in njenimi organi proti tajni družbi, znani na Siciliji pod imenom »Sicilska Mafia«. Ta družba je bila država v državi, odlikovala se je s krvoločnostjo, nasiljem in grožnjami. Svoje člane je štela tako, da so se počutili varne, čeprav jim je bilo vojaštvo in orožništvo za petami. Največ zaslug v borbi proti razbojniški tolpi si je pridobil šef policije na Siciliji Cesaro Mori, ki ga časti zdaj prebivalstvo za svetnika. Vsi, ki so se udeležili bojev proti razbojnikom, se čudijo, da je ostal Mori živ, ko je bila borba končana.

Sicilska Mafia je bila strah in groza za vsega prebivalstva. Mussolini sam je posetil Sicilijo, da se osebno informira o naraščajoči anarhiji in o terorju pesiše razbojnikov. Čim je ugotovil dejanski položaj, je izbral moža železne volje in globokega smisla za pravni red. Dal mu je polnomočje in izdal je dva dekreta o aretaciji članov zločinskih tolpi in o najstrožji kazni, ki naj bi doletela vsakega, kdor je bil v kakršnih koli stikih z razbojniško tolpo.

Nekega poletnega popoldneva se je vračal mlad kmet iz okolice Palermo od vojakov domov. Ko se je približal rojstni hiši, je zagledal svojo staro mater, ki mu je hitela naproti. Predno sta se pa objela, se je zgrudil mrtev na tla. Nekdo ga je ustrelil iz neposredne bližine. Prihiti so sosedje s policijo, toda nesrečna mati je napela vse sile, da odvrne njihovo pozornost od pravih sledov. Starka ni hotela pomagati policiji, da bi izsledila morileca. Trdila je, da ničesar ne ve in da njene sin ni imel nobenega sovražnika.

Po umoru nesrečnega kmeta je minilo mesec dni. Policija si je zamašila nos, da bi izsledila morileca. Kmalu je padla na istem kraju druga žrtev. To pot so pa morileca kmalu prišli. Bil je mlajši sin matere, ki pod nobenim pogojem ni hotela izdati svoje tajne. Oblasti so ji prigovarjale, naj pove vse, kar ve, da bo porota to upoštevala pri odmeri kazni, toda starka se ni dala pregovoriti. Odločno je zanižala, da bi bil kmet, ki je padel kot druga žrtev, morilec njenega starejšega sina. Umorjenega ni hotela poznati, hlinila je težko bolezen in delirij. Mlajši sin je po trditvi materine izpovedi in dasi je sodišče dobro vedelo, da je ustrelil morileca svojega brata, ni bilo mogoče dobiti zanesljivih dokazov.

Slične težave z dokazi so imele oblasti na Siciliji zelo pogosto. V aprilu 1920 je napadlo 15 oboroženih mož hišo posestnikov Giuseppea Adama in Giuseppea dell' Aira v provinci Caltanissetta. Razbojniki so odgnali iz hleva 940 ovac. Člani Maffije so sploh radi kradli živino in živila. Dva dni potem, ko je Adamo zvedel, da so mu ukradli ovce, je hitel v Caltanissetto in izročil znanemu agentu Maffije, nekemu Borsellinu, 46.000 lir. Borsellino se je zavezal, da mu bodo ovce vrnjene. In res je izposloval pri razbojnikih, da so vrnili kmetu 450 ovac.

Oblasti so se seveda zanimale za tatvino ovac in so Adama zaslišale. Na vprašanje preiskovalnega sodnika, dali misli, da so mu bile ovce ukradene, je kmet odgovoril da ne ve. Dejal je, da so se morda razbežale. Tudi na sumu ni imel nikogar, češ, da nima sovražnikov. Policija je pa poslala v okolico patroljo, ki je kmalu ugotovila, da se je čreda nekega Piscitella kar čez noč neverjetno pomnožila. Policija je takoj prirastek črede sekvstrila in ugotovila, da je 68 ovac Adamovih. Toda predno so kmetu to sporočili, je dobil od Borsellina pismo, v katerem mu svetuje, naj teh 68 ovac pod nobenim pogojem ne prizna za svoje.

V takih razmerah oblasti seveda niso mogle priti razbojniški tolpi do živega. Tolpa je med drugim izsiljevala od neke bogate veleposestnice že od leta 1890 vsako leto visoko odškodnino, toda ko so povabili veleposestnika na sodišče, ni hotela povedati, kaj ve o delovanju zloglasne Maffije. Oblasti so

ji morale razvezati jezik in ji naložiti visoko denarno globo, ker se je upirala sodišču.

V mestecu Casteldaccio je bil pri belem dnevu sredi množice ustreljen duhovnik, ko je prihajal iz cerkve. Morilci so mirno odšli in niso niti zagrozili očividcem, da morajo molčati. Vse očividce je poklicalo sodišče na zasliševanje, toda nihče se ni upal povedati, kdo je duhovnika ustrelil. V Palermu je policija pobrala neke noči na ulici težko ranjenega možaka in ga odpeljala v najbližjo bolnico, kjer ga je uradnik takoj zaslišal. Na vprašanje, kdo ga je ranil, je mož odgovoril, da ne ve. Pripovedoval je, da se je vračal domov in naenkrat ga je nekdo zadel. Trdil je pa, da napadalca ni poznal in ga niti videl ni.

Razmere na Siciliji so že od nekdaj zelo čudne. Prebivalstvo se že dolga leta vzgaja v odporu proti vladi, ki jo smatra za tiranijo. Prosiči vlado, naj štiti nedolžne ljudi, bi pomenilo strahopetnost in hlapčevstvo. Vsak moški prebivalec Sicilije mora sam s svojimi prijatelji štiti sebe in svoje imetje. Odpor proti vladi in zakonem je bil na Siciliji že od nekdaj solidaren. Zadnje čase se je pa ta naravni instinkt tako razvil, da nalaga tudi solidarnost med trditvijo in njenim napadalcem. Zato ni čuda, da oblasti tako dolgo niso mogle priti razbojniški tolpi do živega. Sicilska Mafia ni imela osrednje organizacije, niti zakonov. Njeni člani so pripadali vsem stanovom. Tolpa je bila razdeljena v več manjših skupin in vsaka je imela svojega poglavarja, kateremu so se morali vsi brezpogojno pokoriti.

Vsi zločini razbojniške tolpe so morali ostati prikriti. Aretiranim članom je morala prisikotiti organizacija na pomoč. V vseh spornih zadevah je odločil poglavar. Za najmanjši odpor je bila določena smrtna kazen. Tolpa je pobirala od bogatih veleposestnikov celo davke. Nekateri so ji morali plačevati po 50.000 lir letno.

Ko je prefekt Mori na Mussolinijevo povelje nastopil proti razbojniški tolpi, je prosil rimsko vlado, naj mu pošlje na pomoč vojaštvo. S karabinjerji, policisti, orožniki in fašistovskimi milicijami razbojnikov ni mogel ukrotiti. Vlada mu je poslala močne vojaške oddelke in tako se je lahko odločil za odločilni spopad. Prva njegova naloga je bila prepričati tolpo takoj spočeta, da je država močnejša nego ona, in da je trdno sklenila stopiti ji na prste. Borba se je pričela s tem, da so bili takoj odpušteni vsi državni uradniki, osumljeni kakršnihkoli stikov z razbojniško tolpo. Ljudstvo je bilo opozorjeno, da bo najstrožje kaznovan vsak, kdor bi razbojnika podpiral ali pa oviral oblasti pri zasledovanju. Vsak, kdor je imel z razbojniki stika, je prišel pod strogo nadzorstvo. Razbojniki so imeli svoj sedež v Gangi, ki šteje 12.000 prebivalcev. To je mesto z visokimi hribi v okolici. Tu je imelo pribežališče več razbojniških tolpi, ki so strahovale vso okolico. Kmetje so živeli v neprestanem strahu in velik del rodovitnega polja je bil opustošen. Mori je navalil s svojimi četami na Gangi in po krvavi bitki, v kateri je padlo na obeh straneh mnogo žrtev, je mesto zasedel.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

zboru vsa dvorana in tudi jaz sem se smejal, gospoda. Toda tega prizora strašne osvete ne bom nikoli pozabil. Paznika so takoj odpustili, a ubogi dož je čez nekaj dni umrl.

Luna je bila že visoko na nebu in morje je zažarelo v srebrni mesečini. Tu pa tam se je zalesketal v vodi odsev zvezde. Zdelo se je, da z ro iz morskih globlin radovedno oči rusalk, ki poslušajo čolnarjevo povest. Starec je postajal nemiren, oziral se je na luno, mrmral je nekaj nerazumljivega, tu pa tam se je naglil nad vodo, kakor da posluša šumenje valov. Razumela sta samo toliko, da gre za neko žensko, kajti večkrat je ponovil ime »Kati«.

Iz njegovih motnih oči je odseval zelenkast žarek. Kar se je ustavil njegov pogled na Juraja. Tisti hip se je začel škripanju podobnih smeh.

— Ha, ha! Prebledeži ste, gospod, kakor je prebledel ubogi Nemec takrat, pred dvajsetimi leti, ko sem začel blazneti. Spominjam se vseh podrobnosti. Noč je bila čudovito podobna nočejšnji. Prejšnji dan me je zadel strašna nesreča. Najdražja žena, mati mojega otročiča, je bila pobežnila z ljubčkom. Dva dni sem taval okrog kakor

norec, če sem le zagledal kako žensko, sem zaškrilpal z zobmi. Pil sem noč in dan in ko mi je zmanjkalo denarja, sem se odpeljal z gondolo k Markovemu trgu. Ni mi bilo treba dolgo čakati. V mojo gondolo je sedel zaljubljeni parček. Ona skoro še dete bujnih svetlih las in modrih, sladkih oči, on mlad, lep, morda ženin, morda mož. Bila sta Nemca, spoznal sem ju po govorici. Odpluli smo na morje, noč je bila kakor nocojšnja. Stojel z veslom v roki sem videl dve senci, ki sta se strastno objemali. Ime ji je bilo Kati, slišal sem to ime večkrat. Vso pot sta se objemala in poljubljala, šepetala sta si sladke besede in se smejala kakor deca. Bil sem že varen takih prizorov toda, ko sem videl tako blizu to veliko, ne-skaljeno srečo dveh mladih src, se je zgodilo z menoj nekaj čudovitega. Spomnil sem se svoje žene in vse svoje nesreče. Srce se mi je skrčilo, zobje so začeli kar sami škripati, a mlada zaljubljenca sta se poljubljala, kakor da se ni zgodilo nič hudega. Satan mi je začel šepetati grozne nakane, nisem se mu mogel upirati. Odložil sem vesla in se sklonil. Vedel sem, da je v gondoli španjlica, ki sem jo bil nedavno dobro zamašil. Odstranil sem deščico, poteg-

Ženska, ki ima 200 vlovov na vesti

Budimpeštanska policija je aretirala te dni na dvorišču bolnice 45-letno žensko, ki je lazila po fasadah kakor mačka in ki ima na vesti okrog 200 drznih vlovov in tatvin. Gre za Ano Kosary, ki je nastopala zadnje čase pod 16 izmišljenimi imeni in ki spada nedvomno med najdrznejše vlomilke. Med zločinci je dobro znana, ker se peča z vlemi in tatvinami že od svojega 18. leta. Že v mladosti je bila članica ženske vlomilske tolpe, opetovano je bila aretirana in obsojena, toda nobena kazen je ni izpametovala. Zadnjih 10 let ni bilo o nji duha ne sluha. Že so mislili, da je umrla. Toda za vsak slučaj je policija shranila odtise njenih prstov in prav je storila.

Ana Kosary je živela nemoteno sredi Budimpešte v hotelu »Imperial«. Pred tremi meseci se je zgledala pri hotelirki in ji povedala, da leži njeno dete bolno v bolnici in da ne more zanj skrbeti, ker nima službe. Hotelirka jo je sprejela v službo, toda kmalu je prebrisana vlomilka našla v hotelu tajna vrata, za katera niti hotelirka ni vedela. Vrata so vodila na cesto. Dala si je narediti ključ in tako je lahko nepoopaženo zapuščala hotel. Ponoči je hodila iz hotela opremljena z najmodnejšim vlomilskim orodjem in poslovala je brez tujih pomoči. Najraje je vlomila v trgovine z zlatino in dragulji. Tudi v hotelu je kradla gostom prtljage.

Na sled ji je prišel slučajno hotelirski kuhar, ki je našel v njeni sobi prtljago nekega gosta. Policija je preiskala njeno sobo in našla 20 briljantnih prstanov, 12 bisernih ovratnic, mnogo zlatih igel in drugih dragocenosti. Ko jo je hotel detektiv aretirati, ga je udarila s pestjo po obrazu, zbežala v III. nadstropje, skočila na okno in splezala na fasado. Posrečilo se ji je pobežniti. Šele čez dva dni jo je policija izsledila in aretirala.

Draga nevesta

Mehiški etnolog dr. Carlos Basari se je vrnil nedavno z velike znanstvene ekspedicije po Guatemali, kjer je videl in doživel mnogo zanimivega. Med drugim pripoveduje tudi o ljubezni pri indijanskem plemenu Maya. Mladenci tega plemena so v ljubezni zelo plahi. Zaljubljenec hodi po cele tedne okrog koče svoje izvoljenke, predno se ji približa. Potrpežljivo čaka, da nastopi usodni trenutek ko ji more odkriti svoje srce. Preži pri potoku, približa se dekletu in jo prime za roko. Če mu je dekle naklonjeno, se ne upira. Toda ljubezen še ne pomeni, da se lahko vzameta. Fant mora govoriti z dekletomv očetim.

Očetje so pa pri Indijancih veliki egoisti. Fant, ki se poteguje za deklet, mora bogato obdarovati očeta in vse rodbinske člane. Predno pride do poroke, mora ženina rodbina zbrati čimveč denarja in ga dati nevestini rodbini. Zaljubljenca se poročita šele, ko fant dokaže, da ima zasigurano eksistenco in da bo mogel ženo preživljati. Nekako tako je tudi pri nas, vsaj v pretežni večini zakonov.

Zopet samomor češkoslovaškega finančnika

V sredo so pokopali dr. Antonina Štycha, ki se je ustrelil. O njegovem samomoru smo že poročali. Istega dne se je pa hotel ustreliti v gozdu za Kolimom nad Labo drugi upravni svetnik finančne družbe in ravnatelj prve meščanske hranilnice v Pragi Bohumil Svoboda. Voznik, ki se je peljal po bližnji cesti, je slišal v gozdu strel in je našel tam težko ranjenega možaka, v katerem so oblasti spoznale prasekega finančnika. V obeh denarnih zavodih se vrši revizija in vse kaže, da sta oba samomora v zvezi s finančnim položajem obeh zavodov. Revizija v prvi meščanski hranilnici je ugotovila, da je ravnatelj Svoboda dan pred samomrom izstavil sebi ček za 300.000 Kč, ki jih je tudi dvignil. To je bil njegov zadnji delikt.

nil iz špranje cunjio in voda je začela teči v gondolo. Obrnil sem se k zaljubljenčema in dejal mirno:

— Molita, napravil sem luknjo v gondoli, čez nekaj minut utonemo.

On je planil pokonci, zdelo se je, da ne razume mojih besed. Ponovil sem jih, voda je ta čas že zalila dno in šele tedaj je spoznal, kaj se je zgodilo. Sledilo so strašni prizori, on je padel k mojim nogam in mi jih začel poljubljati. Ponujal mi je pest bankovcev in iz oči mu je odsevala blaznost. Jaz sem pa stal nepremično. Z veseljem sem gledal, kako je voda zalivala gondolo. Čoln je pastal vedno težji, začel se je potapljati, vsak hip se nam je zdel večnost. Zlatolaska je bila že do kolen v vodi, ko je pokleknila. Kakor Madonna je dvignila modre oči k nebu in začela je moliti. Potem se je ozrla name. Santa Maria! Kakšen pogled je bil to! Kakor da nekdo dahi drobnost tičico, tako mi je bilo pri srcu. Ničesar drugega se ne spominjam, zapomnil sem si samo trenutke, ko je voda že dosegla rob gondole in ko so nas obili valovi. Plaval sem nekaj časa, rešila me je ribiška ladja, ona dva pa nista znala plavati in sta takoj utonila.

Umolknil je. Zdelo se je, da tri srca

Oba zavoda sta bila v stalnih poslovnih stikih in ravnatelj Svoboda je delal svoje transakcije sporazumno z dr. Štychom, za kar ni prosil pristanka upravnega sveta, ki je po zakonu potreben. Dr. Štych je delal finančne transakcije s pomočjo svojega prijatelja in tako so šle mahinacije nemoteno od rok, dokler ni prenapeta struna počila. Samomor obeh funkcionarjev je diskreditiral vse njuno delovanje. Oblasti domnevajo, da sta oba funkcionarja denarnih zavodov dajala poedincem in korporacijam visoke kredite, za katere pa ni bilo potrebnega jamstva. Samomora dokazujeta, da sta bila oba prepričana, da ne bosta mogla zagovarjati svojega delovanja pred sodiščem. Vse kaže, da se bo razvil iz tega velik finančni škandal.

Krvava bitka na komunističnem shodu

V soboto popoldne je priredila komunistična stranka v slovaški vasi Beregseg pri Hlohovci volilni shod, ki so ga neprestano motili brata Kuharicova in dva sinova mlajšega brata. Župan je skušal razgrajati pomiriti, toda vse zaman. Bilo je že po shodu, ko je šla skozi vas orožniška patrolja. Ljudje so bili še zbrani pred cerkvijo. Na zahtevo župana in nekaterih vaščanov je orožniška patrolja potisnila razgrajče iz množice, kar je starejšega Kuharica tako ujezilo, da je zagrozil orožnikom, da ju ubije. Zato sta ga orožnika aretirala. Ker pa ni hotel iti ž njima prostovoljno, sta ga hotela ukleniti. Pomagal jima je župan z vaščani, kajti Kuhariki se je energično uprl. V hipu, ko sta ga orožnika uklepala, je potegnil njegov brat nož in zabodel od zadaj enega orožnika v glavo, drugega pa v hrbet.

Orožnika sta takoj obvestila svoje-ga poveljnika, ki je poslal v vas 6 orožnikov, da bi razgrajče aretirali. Orožniki so prišli v vas pozno zvečer, toda v Kuharikovi hiši niso nikogar našli. V hipu, ko so odhajali iz hiše čez dvorišče, je starejši Kuharik ustrelil iz neposredne bližine z revolverjem na stražmojstra Blažka in ga zadel naravnost v srce. Stražmojster je obležal takoj mrtev. V tistem hipu je ustrelil tudi Kuharikov brat, ki pa ni zadel. Orožništvo je moralo seveda v silobranu rabiti orožje in nastala je bitka, v kateri je drugi stražmojster ustrelil 21 letnega Josefa Kuharika. Druga dva Kuharika sta še naprej streljala na orožnike. Končno se je orožnikom posrečilo starejšega Kuharika razorožiti in aretirati. Mlajši brat in njegov sin sta v temi pobežnili. Aretirali so ju šele drugi dan v Nitri, kamor sta bežala ponoči peš.

Francoske anekdote

Kneginja Palatinova je pisala: Demarets je hotel dati na račun mojega sina še eno dete, on se je pa uprl, rekoč: Ne, to dete je preveč podobno hariekinu. Sestavljeno je iz raznih delov.

oprogla maršala de Luxembourg je pela popevko, ki jo je seslavlil nekdo v njen zasme, ko je bila prvič omožena. Četrtri stih se je glasil, da je lahko maršalovo ženo imel vsak, kdor jo je hotel. Priletna dama je imela na sumu grofa de Fresseu, da je zložil popevko. Nekoč mu je dejala: Ali poznate tole popevko? Sestavljena je tako dobro, da bi avtorju resnici na ljubo ne le odpustila, marveč bi ga celo objela. Počasteni Frasseu je šel na limanice.

— No, torej gospa maršalova, jaz sem avtor — je dejal. Za nagrado je dobil par krepkih zausnič.

— Neki gospod je dejal madame Chamfortovi, da je vedno dobro vozil, ker se je ravnal v občevanju z ženskami po tehle načelih: Govoriti o njih vse dobro, hvaliti one, ki so pomilovanja vredne, molčati o drugih, videti jih redko, ne zaupati jim in paziti vedno, da sreča možkega ni odvisna od ženske.

Vojvoda de Gevres je bil nizke postave in zelo grd. Nekoč se je izpre-

litreje in močnejše utriplejo. Odložil je veslo in poslušal šumenje valov. Podobno je bil lunatik. Slednjič je zašepetal:

— Kati, kličeš me, čujem tvoj jok, pridi, podaj mi roko, potegnem te na suho, uboga tuja Madonna!

Juraja je obšel smrten strah, razvneto fantazija mu je pričarala strahotne slike. Zajecjal je eno samo besedo: Voda! Potem je pa začel otipavati deske na dnu gondole. Bile so še suhe, toda kaj bo čez nekaj minut! Rena je zatislila oči in obsedela nepremično. Juraj je bil ves iz sebe, pokleknil je na dno gondole, poslušal šumenje valov, tresel se je in opazoval vse kretnje čolna. Ječjal je nekaj nerazumljivega in se obračal zdaj k Reni, zdaj k starcu, ki menda ni ničesar slišal, ne razumel. Slednjič je padel ko dete Reni k nogam.

— Gospa Reni! Prosite tega blazneža, da se vrne! Mene ne bo ubgal. Bože moj! Bojim se, pomagajte!

Zakril si je obraz z rokami in zaplakal je.

— Nočem umreti, pomagajte, k bregu, hitro!

Za hip je odprla oči in ga pomilovalno pogledala. Potem se je menda nečesa spomnila, obrnila se je k čolnarju

hajal s prijatelji po versailleskem parku, kjer je videl več slug lepe, visoke rasti. Globoko je vzdihnil, rekoč: Le pogledite jih, za lepo postavbo se imajo zahvaliti nam. Zdaj pa pogledite mene, za grd obraz in nizo postavbo se imam zahvaliti njim.

Kavalir, zelo lep mož, se je oženil z grdo, toda zelo bogato deevko. Ko so mu prijatelji to očitali, je odgovoril mirno: Kaj se čudite? Računal sem s tezo, ne pa z obliko.

Bautru, videč v sodni dvorani sliko, na kateri se objemata pravičnost in mir, je dejal: Objemata se pred ločitvijo in nikoli več se ne bosta videla.

Damske plašče najnovejše

s kožuhovino ali brez od 300 do 800 Din dekliske v velikosti od 2 let dalje od 110 naprej
damske Kasha obleke od 240 naprej
zimska krila in bluze od 70 naprej
kakor tudi damske in otroške barhent obleke nudu najceneje: 13391
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
Oglejte si razstavo v izložbi!

Nebo v decembru

Solnce se bliža v decembru najnižji legi pod nebesnim ekvatorjem, ki jo doseže 22. decembra. 1. decembra je solnce 21° 49' pod ekvatorjem, 22. decembra ob 3.04 pa že 23° 27'. Dan se v decembru še nekoliko skrči, vendar pa razmeroma že neznatno. Koncem decembra traja dan 8 ur 15 minut. 22. decembra ob 3.04 stopi solnce v znamenje kozoroga in s tem nastane astronomična zima, ki traja do 21. marca 1929. Meteorološka zima se pa prične že prej.

Luna je začetkom decembra nad ekvatorjem, kateremu se približuje in ga prekoraci 6. decembra. Najnižjo lego pod njim doseže 13. decembra. Po tem se vrača k ekvatorju, ki ga prekoraci 21. decembra in doseže najvišjo lego nad njim 27. decembra. Lunine faze bodo: zadnji krajec 4. decembra ob 3.32, mlaj 12. decembra ob 6.06, prvi krajec 20. decembra ob 4.43 in polna luna 28. decembra ob 20.35.

Planeti: Merkur se zdaj ne vidi, ker je v neposredni bližini solca.

Venera se leskeče na jugozapadnem delu nebosklona kmalu po sončnem zahodu. Počasi se približuje zemlji in zato se vidi že z manjšim daljnogledom. Vidimo jo lahko tudi s prostim očesom, ker je svetlejša od najsvetlejših stalnic na nebu Siriusa. Vidi se kot kolobarček z dozevnim premerom 16" in ima obliko lune nekaj dni po prvem kraju. Začetkom decembra zahaja Venera po 18, koncem decembra tik po 20. Opazujemo jo najlažje kmalu po sončnem zahodu na jasnem večernem nebu, če je ozračje čisto. 15. decembra zvečer bo luna blizu Venere.

Mars je v sovezdju Dvojčkov in se vrača koncem decembra v sovezdje Bika. Mars, ki je za Jupitrom najsvetlejši objekt zimskega neba, doseže najvišjo lego na nebu okrog polnoči tako, da se vidi vso noč. Mars je v decembru v najugodnejši legi za opazovanje. 15. decembra bo najbližje zemlji, oddaljen bo od nje kakih 87 milijonov kilometrov, a 21. decembra bo v opoziciji s solncem, kar pomeni, da bo stal približno na nasprotni strani nebosklona.

Jupiter je v sovezdju Ovna in se vidi skoro vso noč. Po svoji opoziciji v oktobru se sicer stalno oddaljuje od zemlje, vendar se pa vidi tudi z manjšim daljnogledom.

Saturn se v decembru ne vidi, ker je blizu solca in ker nastane 13. decembra njegova konjunkcija s solncem.

Uran je v sovezdju Rib in se vidi na večernem nebu kot stalnica 6. zvezdne velikosti.

Neptun je v sovezdju Leva in se vidi zjutraj, toda samo z daljnogledom, ker je podoben stalnici 8. ali 9. velikosti.

Meteorji: V prvi polovici decembra stopi v akcijo velik rok meteorjev Geminid, nazvan po svojem radiantu v sovezdju Dvojčkov.

Legla zvezdnega firmamenta začetkom decembra ob 20. sredi decembra ob 19. in koncem decembra ob 18. Na severovzhodu vzhajajo Dvojčki, dalje proti vzhodu Orion, nad njim pa Kočijaž, Bik in Perzej, na jugu tik nad obzorjem stoji Kit, nad njim Ribe, Andromeda in Pegaz, v zenitu je pa Kasiopaea. Na jugozapadu se približujeta obzorju Vodnar in Kozorog, na zapadu tik nad obzorjem je Orel, nad njim pa Labud. Na severozapadu sta Lira in Herkules, na severu tik nad obzorjem pa Vella Medvedica.

in mu velela odločno: »Vrni se!»

Njen glas je zdrnil starca iz letargije. Prijazno se ji je nasmehnil, pograbil je veslo in kmalu so bili v pristanišču.

— Madonna, ne bojte se, saj se že vracam.

Potem je pokazal na Juraja, čepečega in drhtečega v kotu, in dejal je zaničljivo: Dihur!

Pristali so k bregu. Juraj se je poslovil od svoje družice in komaj se je privlekel do svoje sobe. Obleden je legel in začel razmišljati o groznih trenutkih na morju.

Šele ko ga ni bilo več groza, je videl vse jasno pred seboj in sram ga je postalo. Bil je kompromitiran in za vedno onemogočen v Reninih očeh. Vedel se je kakor histerična ženska, videla je njegove solze in vse njegovo podlo, dihurjevo vedenje. Kaj mu more po vsem tem poveriti krmilo svojega življenja?

Tisti hip je vstopil sluga s pismom. Vedel je že vnaprej, kaj mu piše. Ko je vzel pismo, je začutil v kuverti zaročni prstan. Tedaj se je spomnil trenutka v gondoli in kakor ostro bodalo mu je presunila srce čolnarjeva psovka: »Dihur!»

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

— Povsem naravno je, da je imel Mandle mnogo sovražnikov, — je razlagal spotoma bratu. — Marsikoga je spravil v ječo in dasi se nihče ne zme-ni za grožnje zločincev, izgovorjene v gnevju po obsodbi, vendar se vsak de-tekktiv zaveda, da jetniki v kaznilnici ne prestopajo razmišljajo, kako bi se osvetili.

— Misliš, da je bilo tako tudi z Man-dlejem? — je vprašal Lex.

— Najbrž, — je odgovoril Sokrates, — najbrž, — ljudem, ki se naselijo v bližini po dolgem bivanju v tujini, ne sme nikoli zaupati.

Iz dimnika Jetheroeve hiše se je valil dim, ko sta se ji brata približala. Odprla jima je služkinja, ki je bila presenečena, videč tako zgodaj zjutraj goste.

— Gospod Jetheroe je v svoji sobi, — je dejala. — Koga naj javim? — Recite samo Smithu, ki je priha-jam v zelo važni zadevi, — je odgovoril Sokrates.

Odvedla ju je v prostorno, skromno opremljeno delavnico, kjer je sedel za veliko hrastovo mizo, polno razmeta-nih papirjev, prileten mož. Vstal je in ju pogledal izpod gostih, sivih obrvi.

— Čudovit mož, — si je mislil So-krates. Bil je dobrih šest čevljev visok, a ker je bil suh, se je zdel še večji.

Obraz je imel droben in fin. Lasje so mu viseli čez ovratnik, kakor bela griva.

Lexingtona je spominjal na portret slavnega skladatelja Liszta.

— Dobro jutro, gospoda, — je dejal Jetheroe.

Njegov pozdrav ni bil preveč prisr-čen. V njegovem trdem in osornem glasu je bilo nekaj grozečega in za Lexingtona celo zoprnega.

— S čem vama morem postreči? — Veva, da poznate Johna Mandle-ja, — je dejal Sokrates mirno in zdelo se mu je, da se je mož zdržnil.

— Da, poznam gospoda Mandleja na videz, — je dejal Jetheroe. — Sedi-ta, prosim. Ali vaša pošilja on?

— Mandle je mrtev.

— Mrtev? —

Čuden izraz se je pojavil v njegovih očeh in njegovo vedenje se je le ne-znatno izpremenilo.

— Mrtev, pravite?

— Snoči je bil umorjen blizu vaše hiše, — je dejal Sokrates. Po teh be-sedah je zavladala grobna tišina.

— To je — zelo — zanimivo, — je dejal Jetheroe in njegov glas je zvenel trdo, osorno. — Seveda, to je res — neprijetno. Ali ste že izsledili morilca.

— Iščejo ga, — je odgovoril So-krates.

— Vi ste detektiv?

— Sokrates se je zasmejal.

— Zdi se, da sem, dasi nisem v službi. Smith je moje ime. Morda ste

o meni že kaj slišali. Sok je bil presenečen, ko je Je-theroe priklimal.

— Da, čital sem vašo knjigo o pre-izkušnjah krvi, je dejal. Ali vam smem postreči z informacijami, gospod Smith? Moram vam takoj povedati, da se z Mandlejem nisva nikoli srečala, dasi dobro poznam njegovo pastorko. Da, zelo dobro jo poznam, — je ponovil svojo trditev s posebnim povdarkom.

— Ali je bila gospodična Temple-tonova snoči pri vas?

— To pot se je Jetheroe imenitno ob-vladal.

— Ze dva ali tri dni se z gospodič-no Templetonovo nisva sestala.

— Torej snoči ni bila pri vas?

— Jetheroe je odkimal z glavo.

— Zakaj mislite, da je bila pri me-ni? Zdi se mi, da je doma pri Mandle-ju. Ali že ve, kaj se je zgodilo? — je vprašal.

Ni bilo povoda, da bi Sokrates mi-slil, da ga hoče mož speljati na napač-no sled. Njegov glas in njegovo vede-nje je bilo neprisiljeno, odgovorjal je brez oklevanja, a vendar je Sok čutil, da se Jetheroe z njim igra.

— Ne zamerite, gospod Jetheroe, toda zdi se mi, da je vas vest o Man-dlejevi smrti zelo presenetila.

— Niti najmanj nisem presenečen, — je dejal Jetheroe. Naslonil se je na stol in sklenil roke. — Ta vest me ni niti zanila, niti presenetila.

— A zakaj niste presenečeni? — je vprašal Sokrates osorno. Jetheroe se je komaj vidno nasmehnil.

— Mandle ni bil baš najsimpatič-nejši mož na svetu, — je odgovoril. — Zelo grdo je ravnal z Molly, toda to ne spada k stvari. Toda kot bivši po-licist je imel gotovo mnogo sovražni-kov, kajti bil je hudoben in brezobzir-en. S svojim prijateljem Stonom ni nikoli okleval, kadar je bilo treba pre-stopiti meje pravčnosti in obsoditi kakaga nesrečnega, ki jima je prišel v krepelje.

— Zdi se, gospod Jetheroe, da o njem marsikaj veste.

— Jetheroe je skomignil z rameni.

— Človek marsikaj zve. Sicer pa takrat ni bil tako znan, kakor ste zdaj vi, gospod Smith.

— Ali je vam stori kaj žalega? — je odgovoril Jetheroe in se znova ško-doželjno nasmehnil. — Slučajno sem se spomnil, da je delal drugim krivico. Bil sem dolgo v tujini.

Sokrat Smith je napeto razmišljal, zakaj Jetheroe s tako jezo govori o Mandleju in zakaj je tako mračen. Na videz slučajno je segel v žep in poteg-nil iz njega notež.

— Nečesa sem se spomnil, — je dejal. — Nisem sicer član Scotlan-Yarda, toda moja navzočnost na kraju zločina me sili, da se uradno udeležim preiskave.

— Kje je bil ustreljen? — je vprašal Jetheroe.

— Kako pa veste, da je bil ustrel-jen? — je odgovoril Sok naglo in sa-mo za hip se je mož zdržnil.

Menda mislite, da sem informiran

o umoru. — je dejal smeje. — Tako-j vam pojasnim, zakaj domnevam, da je bil ustreljen. Bilo je o pol ene ali tri četrt na eno — dotlej sem sedel tu in korigiral članek za «Scientific Englishman», eva ga, tu je, — in po-kazal je na kup tiskanega papirja. — Pri delu sem zaslišal strel. Razlegal se je iz doline. Dolino imenujemo malo kotlino, oddaljeno dobrih tristo sežnjev od moje hiše, dasi tega imena ne za-sluzi. Tam izvira studenec, ki naraste ob deževnem vremenu v hudournik.

— Ali ste slišali samo en strel?

— Samo enega, — je odgovoril Je-theroe. — Toda nisem se zmenil zanj.

Mislil sem, da je streljal divji lovec. Tako sem se pa spomnil strela, ko ste dejali, da je bil John Mandle umorjen.

— Hm, — je dejal Sok in pripravil notež. Stal je pri Jetheroeu in opazo-val na mizici pred njim čajno skodeli-co in krožnik, na katerem je ležal ko-šček z maslom namazanega kruha.

Sok je položil notež na koleno in napisal na listek nekaj besed, a Je-theroe ga je radovedno opazoval.

— Je vam znano tole ime? — je vprašal Sokrates in mu pomolil notež.

Jetheroe je pogledal, odkimal z glavo in vrnil notež.

— Ne, ni mi znano, — je dejal. — Čemu pa vprašujete?

— Čudim se, — je dejal Sokrates in spravil notež v žep.

— Torej se snoči res niste sestali z gospodično Templetonovo? — je vprašal flegmatično.

— Nikakor ne, — je odgovoril Je-theroe. — Nisem govoril z njo že —

Sokrates je vstal in potegnil izpod Jetheroeve mize velik koš za papir, poln zmečkanega papirja.

Segel je v koš in potegnil nekaj iz njega.

— Povejte mi, prosim, kako je prišlo tole med papir, — je dejal in Lex-ington je debelo pogledal, videč dam-ski čevlji. In naenkrat je spoznal, da je to drugi čevlji, a prvi je tičal v blatu v dolini.

Uteha.

Oh, zrcalo sem razbil. To pomeni sedem let nesreče.

— Ne bodi tako babjeveren. Čez sedem let morda sploh ne boš več ži-vel.

Nove knjige in revije

Ivan Cankar: Zbrani spisi. Izšel je osmi zvezek Cankarjevih zbranih spisov, ki jih je izdala Nova založba. V njem so trije Cankarjev, biseri Gospe Juditi križ na gori in Kralj, Matjaž. Uvodoma je urenik raz-zorno predčel v polskal zvezke med temi deli v pisateljevem duhovnem in umetni-skem razvoju. Tako je o Gospe Juditi napi-sal literarno študijo o postanku knjige, o Cankarjevem duševnem razpoloženju ter o zvezah med knjigama Gospe Juditi in Hija Marije Pomočnice. Osmi zvezek Cankarjevih zbranih del je gotovo eden najlepših in pri-naša vsa dela lepo zaokrožena. Znano je tudi, da je bil Cankar na gori najljubša Cankarjeva povest. Vsa ta dela so sedaj lepo preurejena in bodo učinkovala s podvojeno močjo. Uverjeni smo, da bo vsakdo rad segel po tej knjiži, saj je bil Cankar nedvomno naš največji genij, ki ga cenijo tudi tujina in zato je naša dolžnost, da ga mi cenimo še bolj. Knjiga stane v platno vezana 64 Din. v polusnje 110 Din. Broširana stane samo 68 Din.

Is slovenske književnosti. Zelo zani-miva knjiga, ki prica, da so se začeli tudi Srbi zanimati za slovensko kulturno ži-vljenje, zlasti za našo književnost. Omikani srbski javnosti je bila potrebna knjiga iz ka-tere bi vsaj približno spoznala našo knji-ževnost. In dobila jo je. Knjiga sicer ni de-bela, obsega namreč samo 190 strani, vendar pa za prvo slovo zadostuje. Prinaša dokaj točen pregled slovenske književnosti od najsta-rejših do modernih pisateljev. Uvodoma pravi avtorica Ljubica S. Jankovič, da knjiga ni namenjena samo šolski mladini, marveč vsem onim, ki z zanimanjem slede kultur-nemu življenju vseh jugoslovanskih pokra-jin. Knjižica je razdeljena v dva dela, v prvem so izbrani primeri, v drugem je zredovinski del. V izbranem delu so prevodi pesmi in nekaterih del skoraj vseh naših pe-snikov in pisateljev od Valentina Vodnika do Prešerna, Gregorčiča in Aškercja, v zredo-vinskem delu pa je biografija naših pisate-ljev in pesnikov, razni članki, eseji, studije in beležke. H koncu je podala avtorica točen pregled slovenske literature in registriral je vsa o slovenski književnosti že napisana dela razprave in studije. Navedena so tudi imena vseh naših pisateljev. Priznati je treba, da Jankovičeva dobro pozna slovensko litera-turo in da se je z vneto ljubečjo posla. O tem prikaže tudi posrejeni prevodi nekaterih Prešernovih, Aškercjevih, Vodnikovih in drugih pesmi. Knjiga je izšla v založbi Kre-ditne in Priporočne zadruge profsorskega društva v Beogradu.

»Zvonček«. List s podobami za sloven-sko mladino. Izšla je novembarska številka »Zvončka«, priljubljenega mladinskega lista. Kakor vse številke, je tudi ta polna pestrega

gradiva, ki bo razveseljevalo otroška srca. Opremljena je s sliko našega največjega po-snika dr. Franceta Prešerna, a Janko Leban je napisal njegovo biografijo. »Zvonček« izhaja med šolskim letom vsak mesec in stane letno 30 Din. List mladini toplo pri-poročamo. Naroka se v Učiteljski tiskarni.

Dhan Gopal Mukerđi: Mladost v džungli, prevedel Josip Vidmar, založila »Založba Sveta, Ljubljana. Prvo resnično pravo knjigo o džungli prinaša letošnji Miklavž slovenski mladini. Indijski deček Gopal stanuje s svojimi očetom na robu džungle. Tam se kmalu seznanil z vsemi njenimi pre-bivalci. Narava, z vsemi svojimi pestrimi pojavi, postane sčasoma dečkov učitelj. V gluhi tišini in neprodorni temi obdan od vseh strani od pritaženja, a vendar ogrom-nega življenja džungelske divine, pričena mladi Gopal svoje prvo učenje. Poleg čudovi-tih in nenavadno močno opisanih dogo-dičin na nočnih pohodih v džunglo, je na-rava tako intenzivno doživljena, kot do sedaj še nikjer v kaki mladinski knjigi. Knjiga pomeni za vsakogar močno, sveže doživet-je. Prevod je prvovrsten in ga je oskrbel Josip Vidmar. Cena knjigi, vezani v celo platno, z originalnim ovitkom akad. slikarja Božidar Jakaca in tiskani na najfinjšem papirju je Din 60.—, broširani pa Din 48.—, po pošti Din 3.— več. Naročila sprejema »Založba Sveta, Ljubljana, poštini predal 260. Segajte prido po tej knjižici, ki bo v kras vaši knjižnici in veselje vaši mladini.

Dr. Ljudevit Pivko: »Rame ob rame-nu.« Tretja knjiga »Val bellac. Klub dobro-voljcev v Mariboru je založil novo delo dr. Ljudevita Pivke, odličnega borca za naše osvobodjenje. Dr. Pivko piše v poljudnem živahnem slogu o avstrijski in nemški pro-pagandi pri antanti, o avstrijskem odporu proti češkoslovanskemu in jugoslovanskemu narodnemu pokretu med vojno. Tajni avstrijski načrti je bil tako premeten da so mu v nezaupljivi Italiji res nasledili in začeli je-mati Čehoslovake s fronte, potem so pa osumili tudi Jugoslovane. Avtor opisuje svojo borbo proti tajnim mahinacijam in la-ski nezaupljivosti. Ta svoji roman je res-nično opis važnih dogodkov, v katerih nasto-pajo aktivni in tudi nam znani častniki, di-plomati itd. V knjigi »Drup« (šifrirana pi-sma) zaključuje dr. Pivko drugo serijo svo-jih vojnih spominov. »Rame ob ramenu«, kjer razpravlja o sodelovanju češkoslovskih in jugoslovanskih dobrovolcev v Italiji in je nedvomno najzanimivejša. Naroka se v Ma-riboru pri Klubu dobrovoljcev in stane 20 dinarjev.

Spomini Kristoflovega Pepčka. Pod tem domačim se glasečim naslovom je izdal naš znani feljtonist in avtor »Ljubljanskih tipov«, Josip Suchy knjigo spominov na Kamnik in njegove mešane pred dobrega pol stoletja. V segavi obliki je orisal idilič-no življenje kamniških purgarjev, z nekako otožno radostjo podal sliko patriarhalnih raz-mer v malem podeželskem mestecu in čivil-mnoge že napol pozabljene dogodke iz pol-preteklih dni. Knjiga je razdeljena na dva dela: v prvem je mali Pepček junak dneva in pripoveduje svoje čudovite storije in čine. Drugo polovico polnijo razne vesele in oto-žne črtice iz Kamnika sedemdesetih let. V vseh teh zgodbah nastopa pisan svet zanimi-vih postav, pravih originalov, dobrih in šaljivcev, ki jih že davno krija hladna zem-lja tam na Zahlu. Ta najnovejša knjiga Jo-sipa Suchega je pisana iz ljubezni do do-mačega mesta in njegovih poštenih prebiva-lcev in v spomin blagopoljni babici, Kristo-flovi mami, kateri je tudi posvečena. Delo je pravi slasopev Kamniku, kakor mu ga menda doslej še nihče ni napisal.

Lepo izdana knjiga, ki jo je založil J. Suchy, Ljubljana T. P. D., sam, stane broširana Din 25.—, solidno vezana v celo umet-niško platno pa Din 35.

Sledeče srečke drž. razredne loterije

kupljene pri Zadrudni hranilnici, r. z. z o. z., v Ljubljani, Sv. Pe-tra cesta št. 19, so bile dne 27. nov. 1928 izžrebane

Din 2000 — 53420, 91717, 120291;
Din 800 — 5704, 7517, 7520, 7566, 14140, 20003, 20007, 20043, 20073, 20122, 20158, 30918, 30975, 34741, 40577, 46041, 46122, 46149, 46178, 46180, 58433, 58300, 58364, 66672, 70390, 84559, 97308, 97336, 97339, 97351, 97406, 97426, 97427, 97576, 97579, 97580, 97582, 97584, 97586, 97588, 97590, 97592, 97594, 97596, 97598, 97600, 97602, 97604, 97606, 97608, 97610, 97612, 97614, 97616, 97618, 97620, 97622, 97624, 97626, 97628, 97630, 97632, 97634, 97636, 97638, 97640, 97642, 97644, 97646, 97648, 97650, 97652, 97654, 97656, 97658, 97660, 97662, 97664, 97666, 97668, 97670, 97672, 97674, 97676, 97678, 97680, 97682, 97684, 97686, 97688, 97690, 97692, 97694, 97696, 97698, 97700, 97702, 97704, 97706, 97708, 97710, 97712, 97714, 97716, 97718, 97720, 97722, 97724, 97726, 97728, 97730, 97732, 97734, 97736, 97738, 97740, 97742, 97744, 97746, 97748, 97750, 97752, 97754, 97756, 97758, 97760, 97762, 97764, 97766, 97768, 97770, 97772, 97774, 97776, 97778, 97780, 97782, 97784, 97786, 97788, 97790, 97792, 97794, 97796, 97798, 97800, 97802, 97804, 97806, 97808, 97810, 97812, 97814, 97816, 97818, 97820, 97822, 97824, 97826, 97828, 97830, 97832, 97834, 97836, 97838, 97840, 97842, 97844, 97846, 97848, 97850, 97852, 97854, 97856, 97858, 97860, 97862, 97864, 97866, 97868, 97870, 97872, 97874, 97876, 97878, 97880, 97882, 97884, 97886, 97888, 97890, 97892, 97894, 97896, 97898, 97900, 97902, 97904, 97906, 97908, 97910, 97912, 97914, 97916, 97918, 97920, 97922, 97924, 97926, 97928, 97930, 97932, 97934, 97936, 97938, 97940, 97942, 97944, 97946, 97948, 97950, 97952, 97954, 97956, 97958, 97960, 97962, 97964, 97966, 97968, 97970, 97972, 97974, 97976, 97978, 97980, 97982, 97984, 97986, 97988, 97990, 97992, 97994, 97996, 97998, 98000.

Izžrebane srečke na dobitke Din 500 sprejemamo v zamenj za neizžrebane XVII. kola. Kdor želi igrati v novem kolu naj nam pošlje takoj izžrebano srečko, da mu pošljemo novo, ki bo z izžrebanim zneskom plačana že za vseh 5. razredov.

Zadrudna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Spe. latn. mehanika celovita

za popravilo vseh vrstnih računalnih, kopirnih, razmnoževalnih strojev in blagin po konkurenčni ceni

Lud Baraga

LJUBLJANA

Telf. 2980 Selenburgova ulica 6/1

Zelo znižane cene!!

na Kongresnem trgu

15

pri NOVAK-U

v spec. trgovini suknja

NAJBOLJE NAJUGODNEJE

IN NAJČENJE

Doubi štoli za suknje od Din 132—
Mandarin in črna suknja od „ 165—
Marengo in kamgarni črni za plesne in večerne obleke od „ 224—
Modni kamgarni za obleke od „ 148—
Športni ševiti volneni od „ 72—
Kasha in velour za damske plašče (prej Din 195—) „ 142—
Schrollov šifon, 80 cm širok komadi po Din 23—, m a Din 13-50

Primerna in praktična
Miklavževa in božična darila

Puhasto perje

razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. Izkoristite pri-tliko, dokler traja zaloga. L. Bro-zović, Zagreb, Ilica 82, Kemička čistilnica perja. 109/T

Garnitura za jedilnico,

stasko ogledalo, omara za garde-robo, slike, igralna miza, steklena, porcelanasta in kuhinjska posoda itd. napreda. Od 10.—12. Erjav-čeva cesta 14, II. nadst. 2541

Lutke (punčke)

se popravljajo. Stari trg 6, trgovi-na Keler 2543

Kupujemo zlato,

srebro, platino in plačamo 1 sre-brno krono Din 3.60, 2 srebrni kro-ni Din 7.20, 5 srebrnih kron Din 18.—. Prevzamemo v pozla-čenje in posrebljenje. Tovarna za jočenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8. 110/T

Romane

P. n. čitateljem vnuđno dam na znanje da se vse številke vseh omanov »Sirom Svijeta« kako-rudi »Lepi Romani« dobivajo dnevo od 2.—5. ure popoldne pri zastopstvu »Sirom Svijeta«. Alek-sandrova cesta, veža kino Idea, II. zvoščice. 2491

Klavirji,

pianini Bösendorfer, Höpfi & Heitzmann

so nesporno najboljši

Dobite jih za najmanjše obroke le pri trvdki

Alfonz Breznik

Ljubljana, Mestni trg 3.

BUDILKE

z 3-letno garancijo a Din 60—

dobite samo pri

Ivan Pakiž, Ljubljana

Pred Skofijo 15.

Cafe express

Stroj za kuhanje kave, čokola-de itd., popolnoma nov, po nizki ceni napredaj. Naslov v upravi Nista. 2474

Tvornica vagonov

v Sremski Mitrovici sprejme klu-čavničarje, ličarje, mizarje in dva strugarja. 2540

Čevljarski pomočnik

vešč šivanege, zbitnega kakor tudi vsega ostalega dela te obrti. Želi vstopiti k vdovi kot poslovođja, tudi na deželo. Ponudbe na upra-vo »Slov. Naroda« pod »Čevl-jarje/2539.

Večjo trgovino

pekarijo ali gostilno na promet-nem prostoru vzamem v najem ali kupim v večjem trgu ali mestu. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Kupim/2538.

Katera dama

želi znanje z gospodom (ločeneec), star 29 let, s stano službo in ne-kaj premoženjem. Prednost imajo s svojim stanovanjem. Le resne ponudbe s polnim naslovom je po-slati na upravo lista pod »Tajnost zalamčena/2537.

Krušno moko

najboljše vrste dobite vedno svežo pri

A. & M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32.

Blago dostavimo tudi na dom. Prevzamemo v mlev. tudi vsako množino domače ali banaške pšenice — pri manjših množinah io takoj zamenjamo za moko in otrobe.

2234

2234

Restavracija LJUBLJANSKI DVOR

OFICIJELNA OTVORITEV

na državni raznik dne 1. decembra

Prvovrsten orkester. Izbrana domača in primorska kuhinja. Specijalna vina.

M. PETRIČ LJUBLJANA

Puškarna Kaiser

Naznanilo

se je preselila na
Kongresni trg št. 9
v posloj Kina Matice (desni lokal)

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Išče se komornik

(Herrschaftsdienner)

po možnosti Slovenec; verziran mora biti v posrežbi gospoda. Ponudbe pod šifro „Sluga“ na upravo „Slovenskega Naroda“

Sakno - Doubt
Kamgarn
za moške obleke, velika
izbira - ugodna cena
R. Miklauč
pri Skofcu
LJUBLJANA, Ljubarjeva
ulica - Medarska ulica
- Pred Skofijo

Za dom!

za šivilje, krojače, čevljarje itd.

STOEWER

šivalni stroj

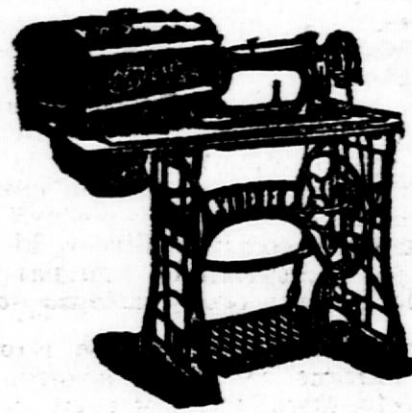
Le ta Vam poleg šivanja entla (obšiva), veze (šitka), krpa perilo in osovico. Brez vsakega premikanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen ali za vezenje in ravno tako hitro zopet za navadno šivanje. — Poleg vseh prednosti, ki jih razvzema šivalni stroj STOEWER, je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in ogledajte si to krasnost pri

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6, I.

Brezplačen pouk v vezenju, rabi aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — Iščemo laststvo.

Tovarna umetnega
cvetja in mrtvaških
prtov

F. STERN, Zagreb
ILICA 44. preje Mira
Pajčolani (šljajere) za neveste.

Zabavna potovanje

po Sredozemskem in Jadranskem morju.

«HAMBURG-AMERIKA LINIE» prirejuje s svojim
luksuzno urejenim parobrodom:

„OCEANA“

5 zabavnih potovanj.

I. potovanje se začne v Hamburgu 19. januarja in konča v Genovi 11. februarja 1929.

II. potovanje se začne v Genovi 14. februarja, a konča v Benetkah 13. marca 1929.

III. potovanje se začne v Benetkah 16. marca, a konča v Genovi 15. aprila 1929.

IV. potovanje se začne v Genovi 19. aprila, a konča v Genovi 8. maja.

V. potovanje se začne v Genovi 10. maja, a konča v Hamburgu 31. maja.

Glede navodil se je treba obrniti na:

«HAMBURG-AMERIKA LINIE» Generalno zastupstvo za Kraljevino S. H. S. — J. G. DRAŠKOVIČ, ZAGREB, Cešča «B» br. 3. Telefon 24-98

ali na podzastopstva v: BEOGRADU, Balkanska ul. 49; LJUBLJANI, Kolodvorska ul. 30; SPLITU, Dioklecijanova obala 15; SOMBORU, Karadjordjeva ul. 8; OSIJEKU, Kolodvorska ul. 34; ŠIBENIKU, METKOVIČU, GRUŽU ali na:

«PUTNIK», Zagreb, Jelačićev trg 6; «PUTNIK», Društvo za saobraćaj stranaca i turista, Beograd, Kolarčeva ul. 1/I; SAVEZ ZA UNAPREĐENJA TURIZMA Sušak, Split, Dubrovnik.

CLOU NAŠE SEZONE!

je naša Miklavževa in božična prodaja

VAŠE MALČKE

pripravite k nam. Se nikdar in nikoli ni bil naš repertoar tako neizčrpen, še nikdar naša zaloga tako pestra. Pridite in ogledajte si, naše izložbe Vam povedo vse!

ANT. KRISPER, LJUBLJANA
Mesni trg 26 Stritarjeva ulica 1-3

Advokat

dr. Egon Starč

zaprisežen sodni tolmač češkoslovaškega, italijanskega in nemškega jezika, do sedaj advokat v Trstu

si dovoljuje vljudno naznaniti,

da je otvoril odvetniško pisarno
v Ljubljani, Knaflejeva ul. 10/I.

Telefon 3143

Ček. račun 15150

Za vsakega darila — Gene za zvezo

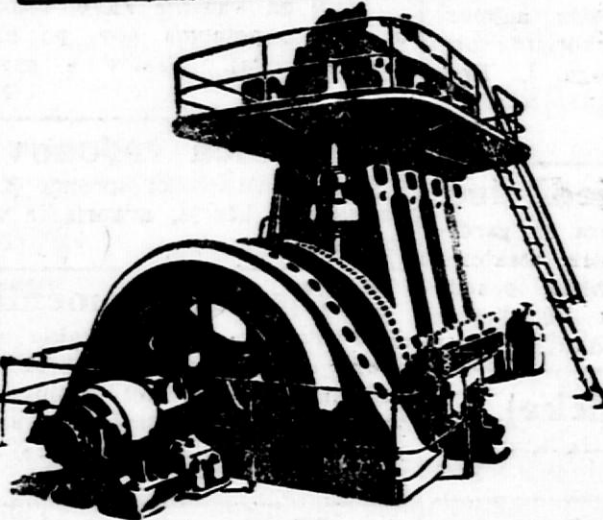
Velika izbira: zepnih robcev, rokavic, NOGAVIČ FLOR in VOL puloverji, opice za dame in gospode, svileni šali, Srajce, ovratnike, kravate, DISECA MILA. — Kompletne potrebščine za šivilje, krojače čevljarje in tapetnike. — Veznine in čipke

pri Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi)

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

GRAV

Gradska tvornica vagonov in strojev
deln. družba prej JOH. WEITZER.

Dieselovi motorji

s kompresorjem ali brez njega, od 30—3000 HP. Majhni obratni stroški. Mnogo priznanj. Brezplačna pojasnila in ponudbe potom naših zastopstev v

Beogradu: ing. O. Meinhard,
Knez Mihajlova 49

v Zagrebu: „Snop“ Hrvatska
Gospodarsko - Prometna Zadruga, Gaševa
ulica 32.

Najdovršenejši aparati

„Philodyn - Standart“

s Philips - Sirmgitter svetilkami A 442 in B 443

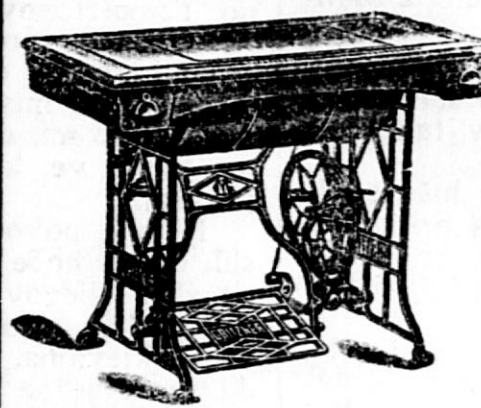
so izšli iz izdelave in sicer s 3, 4, 5 svetilkami in 6 svetilkami Sirmgitter-Ultradyne. Ti prekašajo vse dosedanje aparate. Prepričajte se, pridite na koncert ali izprehodite se po Jakšičevi ulici!!
Tvorniške cene. Zahtevajte še danes brezplačen najnovejši, bogato ilustrovan cenovnik.

„Radioblažek“ — Beograd

Jakšičeva ul. 11. Telefon 41-65.

Mesečni obroki zanesljivim plačnikom po originalnih cenah.

Miklavževo darilo je kvalitetni
šivalni stroj
„GRITZNER“ in „ADLER“
najlepše opreme,
edina tovarniška
zaloga pri

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
Nizke cene.

Plačljivo tudi na obroke.

MIKLAVŽEVO DARILO

Pletilni stroj komplet in
najboljši je samo
švicarski „DUBIED“
od dobrega najboljši pisalni stroj

„URANIA“
v 3 velikostih.

Nizke cene, tudi na odplačevanje pri
JOSIP PETELINC, Ljubljana

Telefon 2913 poleg Prešernovega spomenika

TOVARNA PERILA

GENICA VOJSKA, Ljubljana,
Gospodarska ulica 16,

Izdeluje najfinejše moško in damsko perilo,
pijame in bluze. Delavsko perilo vedno v zalogi.
Najnovejši izum modernika (steznik) za dame.
Sprejema se gumbnice in entlanje na stroj v najkrajšem času.

Velour in sukno
za damske plače, velika
izbira — nizke cene
R. Miklauč
pri Skofcu
LJUBLJANA, Ljubarjeva
ulica — Medarska ulica
— Pred Skofijo

Sv. Miklavž!

Ko bodeš kupoval

gramofone in gramofonske plošče,

ne pozabi, da je največja zaloga
teh predmetov

v palači Pokojninskega zavoda
na Miklošičevi cesti št. 34.

A. Rasberger, Ljubljana

Specijalna in največja trgovina
gramofonije.

Velikanska izbira!

Samo kvalitetno blago!

Zaloga: 500 aparatov in 15.000
prvovrstnih elektr. posnetih plošč.